

Analiza uspješnosti poduzeća u djelatnosti trgovine

Dautanec, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:145:164381>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski Stručni studij Računovodstvo

Marija Dautanec

**ANALIZA USPJEŠNOSTI PODUZEĆA U DJELATNOSTI
TRGOVINE**

Završni rad

Osijek, 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski Stručni studij Računovodstvo

Marija Dautanec

**ANALIZA USPJEŠNOSTI PODUZEĆA U DJELATNOSTI
TRGOVINE**

Završni rad

Kolegij: Analiza financijskih izvještaja

JMBAG: 0010224000

e-mail: dautanec.marija@gmail.com

Mentor: Izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

Osijek, 2020.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of Economics in Osijek
Undergraduate Professional Study Accounting

Marija Dautanec

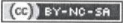
**ANALYSIS OF COMPANY PERFORMANCE IN TRADE
ACTIVITIES**

Final paper

Osijek, 2020.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni
(navesti vrstu rada: završni / diplomski / specijalistički / doktorski) rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Marija Dautanec

JMBAG: 0010224000

OIB: 31253087085

e-mail za kontakt: dautanec.marija@gmail.com

Naziv studija: Preddiplomski stručni studij

Naslov rada: Analiza uspješnosti poduzeća u djelatnosti trgovine

Mentor/mentorica završnog rada: Izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

U Osijeku, 04.09.2020. godine

Potpis Dautanec Marija

SAŽETAK

Osnivač tvrtke Erwin Müller je iz svog frizerskog salona stvorio novi model trgovine i tako napravio revoluciju u gospodarskoj grani. Poduzeće Müller jedno je od vodećih poduzeća u djelatnosti trgovine u Europi.

Analizom financijskih izvještaja društva kroz horizontalnu analizu, vertikalnu analizu te analizu primjenom financijskih pokazatelja utvrđena je niska likvidnost koja kroz promatrano razdoblje raste. Razina zaduženosti je niska jer društvo sve više koristi vlastite izvore financiranja. Društvo povećava vrijednost kratkotrajne imovine i kapitala te posluje ekonomično i profitabilno. Rentabilnost imovine također ima tendenciju rasta tijekom cijelog promatranog razdoblja. Društvo za naplatu potraživanja treba svega šest dana, no prosječna starost zaliha prelazi preko 40 dana. U aktivi poduzeća dugotrajna imovina je ta koja dominira, dok u pasivi na početku razdoblja dominiraju dugoročne i kratkoročne obveze, a na kraju razdoblja kapital ima većinski udio u ukupnoj pasivi. Društvo ostvaruje dobit na temelju svoje primarne djelatnosti, odnosno poslovni prihodi su ti koje društvo najviše ostvaruje dok financijski prihodi imaju minimalan udio u dobiti.

Ključne riječi: analiza pomoću financijskih pokazatelja, horizontalna analiza, vertikalna analiza

ABSTRACT

The company's founder Erwin Müller from his hair salon created a new model of trade and thus made a revolution in the industry. Müller is one of the leading trading firm in Europe.

The analysis of the firm's financial report through horizontal analysis, vertical analysis and analysis using financial indicators revealed low liquidity, which is growing over the observed period. The level of indebtedness is low because the company is increasingly using its own sources of financing. The company increases the value of current assets and capital and operates economically and profitably. Return on assets also tends to increase throughout the observed period. The company needs only six days to collect the receivables, but the average age of the stock exceeds 40 days. In the assets of the company, fixed assets are the ones that dominate, while in the liabilities at the beginning of the period, long-term and short-term liabilities dominate, and at the end of the period, capital has a majority share in total liabilities. The company makes a profit based on its primary activity, ie operating revenues are the ones that the company generates the most, while financial revenues have a minimal share in the profit.

Keywords: analysis using financial indicators, horizontal analysis, vertical analysis

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Temeljni financijski izvještaji	2
2.1. Bilanca	3
2.2. Račun dobiti i gubitka	3
2.3. Izvještaj o novčanom toku	4
2.4. Izvještaj o promjenama kapitala	5
2.5. Bilješke uz financijske izvještaje	6
3. Analiza financijskih izvještaja	7
3.1. Horizontalna analiza	7
3.2. Vertikalna analiza	7
3.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja	8
3.3.1. Pokazatelji likvidnosti	8
3.3.2. Pokazatelji zaduženosti	9
3.3.3. Pokazatelji aktivnosti	11
3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti	11
3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti	12
3.3.6. Pokazatelji investiranja	12
4. Analiza financijskih izvještaja društva Müller trgovina Zagreb d.o.o. za razdoblje 2014.-2018. godine	14
4.1. Müller trgovina Zagreb d.o.o.	14
4.2. Bilanca i račun dobiti i gubitka društva	14
4.3. Horizontalna analiza	18
4.4. Vertikalna analiza	24
4.5. Analiza pomoću financijskih pokazatelja	27
5. Zaključak	34
Literatura	36
Popis tablica	37
Popis grafikona	37

1. Uvod

Kako bi se odredila uspješnost poslovanja i financijski položaj nekog društva, analiziraju se njegovi financijski izvještaji.

Svrha rada je analizom temeljnih financijskih izvještaja poduzeća Müller trgovina Zagreb d.o.o. za period od 2014. do 2018. godine utvrditi likvidnost, zaduženost, ekonomičnost, aktivnost i profitabilnost društva.

Izvori podataka su stručna literatura koja se odnosi na temeljne financijske izvještaje i njihovu analizu. Osim stručne literature korišteni su podaci sa službenih internetskih stranica trgovačkog društva Müller d.o.o., Zakona o računovodstvu te podaci o financijskim izvještajima sa stranica FINA-e.

Prilikom pisanja rada korištena je metoda analize kojom se traže uzroci događaja i posljedice te se dolazi do zaključka. Metodom komparacije uspoređuju se događaji, promjene koje su nastale u financijskim izvještajima. Primijenjene su i metoda klasifikacije i metoda deskripcije kako bi se opisale činjenice i procesi te veze i odnosi.

Rad je podijeljen na pet poglavlja. U uvodu, kao prvom poglavlju, opisuje se svrha rada, izvori podataka te metode koje su korištene prilikom pisanja rada. Drugo poglavlje teorijska je podloga te govori o temeljnim financijskim izvještajima. U trećem poglavlju opisana je horizontalna analiza, vertikalna analiza i analiza financijskih pokazatelja te postupak njihovog izračuna. Praktični dio, odnosno analiza izvještaja opisana je u četvrtom poglavlju. Zadnje poglavlje, zaključak, sažima dobivene podatke te se utvrđuje uspješnost poslovanja poduzeća Müller trgovina Zagreb d.o.o. i njegov financijski položaj.

2. Temeljni financijski izvještaji

„Za uspješno vođenje poduzeća neophodna je adekvatna informacijska podloga. Značajan dio takvih informacija nastaje u računovodstvu i zapisan je u financijskim izvještajima. Osnovni zadatak računovodstva, kao uslužne funkcije prijeko potrebne za upravljanje poduzećem je prikupljanje i obrada podataka financijske prirode te prezentiranje informacija zainteresiranim korisnicima. Financijski izvještaji predstavljaju završnu fazu računovodstvenog procesiranja podataka i pojavljuje se kao nositelj računovodstvenih informacija. Cilj financijskog izvještavanja je informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća i o uspješnosti poslovanja.“ (Žager, et al., 2017, str. 91-92)

Korisnici informacija mogu biti eksterni i interni. Eksterni korisnici informacija su dioničari, kreditori, investitori, kupci, dobavljači i slično. Informacije o poslovanju mogu pronaći u javnim bazama, na internetu ili u medijskim objavama. Interni korisnici informacija su menadžeri, revizori, upravni, revizorski i nadzorni odbor. Informacije koje im trebaju prilikom odlučivanja o poslovanju društva često su nefinancijske što bi značilo da se neke potrebne informacije ne mogu izraziti u financijskom obliku te se iste kroz informacijski sustav oblikuju u relevantne informacije. Svaki eksterni korisnik informacija zainteresiran je za neki dio poslovanja dok su interni korisnici zainteresirani za ukupno poslovanje društva.

U temeljna financijska izvješća ubrajaju se: bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama glavnice i bilješke uz financijske izvještaje.

„Prilikom razmatranja financijskog položaja i uspješnosti poslovanja na temelju financijskih izvještaja važno je uzeti u obzir da su svi izvještaji međusobno povezani. Temeljni izvještaj koji prikazuje financijski položaj je bilanca, a promjene koje su se dogodile na nekim, posebno značajnim, pozicijama bilance prikazuju se u ostalim izvještajima. Iznos dobiti u bilanci prikazan je u jednom iznosu, a sam način stvaranja te dobiti detaljnije se prikazuje u računu dobiti i gubitka dok se promjene na ostalim pozicijama kapitala prikazuju u posebnom izvještaju – izvještaju o promjenama kapitala. Isto tako, u bilanci je prikazano stanje novca, a način stvaranja tog novca (pribavljanje i trošenje) detaljnije se prikazuje u izvještaju o novčanim tokovima.“ (Žager, et al., 2017, str. 132)

S obzirom na to da društvo cijelu poslovnu godinu prikazuje temeljnim financijskim izvještajima, oni su prilično kratki. Zbog bolje preglednosti, u izvještaje se unose samo nazivi i vrijednosti pozicija, a bilješke uz financijske izvještaje sadrže sve dodatne informacije.

2.1. Bilanca

Bilanca kao jedan od najopćenitijih financijskih izvještaja prikazuje vrijednost imovine, kapitala i obveza na određeni datum. Odnosno, ona prikazuje financijski položaj društva što ju čini odličnom podlogom za procjenjivanje sigurnosti poslovanja. Sastavnice bilance su aktiva i pasiva te se na temelju njih određuje kakav je financijski položaj društva. Aktivu čini imovina koju društvo posjeduje dok pasivu čine kapital i obveze odnosno izvori te imovine. Bilanca može biti prikazana kao jednostrani i kao dvostrani izvještaj. Kad se prvo unose pozicije aktive pa zatim pozicije pasive radi se o jednostranom obliku. Dvostrani oblik izvještaja češće se koristi i prikladniji je jer se aktiva prikazuje na lijevoj strani dok je pasiva na desnoj strani.

Redoslijed pozicija u bilanci određen je s nekoliko kriterija. U aktivu se pozicije unose na temelju kriterija funkcionalnosti i likvidnosti. Kriterij funkcionalnosti zahtijeva da se prvo bilježe sve pozicije iste funkcionalne skupine. U aktivu je moguće pozicije prikazati i prema padajućoj likvidnosti ili prema rastućoj likvidnosti. Kod padajuće likvidnosti prvo se unosi novac kao najlikvidniji oblik imovine, a zatim ostala manje likvidna imovina. Kod kriterija rastuće likvidnosti prvo se bilježe oni oblici imovine koji se slabo likvidni pa zatim sve likvidnija imovina. Kriterij namjene i kriterij ročnosti određuju položaj pozicija u pasivi. Kriterij namjene odnosi se na pravilo financiranja imovine odnosno da se kratkotrajna imovina najvećim dijelom financira iz kratkoročnih izvora i manjim dijelom iz dugoročnih izvora, dok se dugotrajna imovina financira dugoročnim i vlastitim izvorima financiranja. Prema kriteriju ročnosti pozicije se unose u pasivu prema roku dospjeće, tj. ako je ročnost opadajuća prvo se unosi kapital i rezerve, a ako je ročnost rastuća prvo se unose kratkoročne obveze. Za europske zemlje uobičajeno je primjenjivati kriterij rastuće likvidnosti i kriterij padajuće ročnosti.

2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka kao još jedan od temeljnih financijskih izvještaja sadržava podatke o prihodima, rashodima te poslovnom rezultatu društva za određeno vremensko razdoblje. Elementi koji čine račun dobiti i gubitka su: prihodi, rashodi te poslovni rezultat odnosno dobit ili gubitak. Prihodi i rashodi mogu se podijeliti u tri skupine i to su: poslovni, financijski i izvanredni. Poslovni prihodi i rashodi nastaju kad društvo obavlja svoju primarnu djelatnost. U konstrukciji ukupnih prihoda i ukupnih rashoda oni predstavljaju većinu. Društvo višak sredstava može investirati u vrijednosne papire ili može odobravati kredite. Time ostvaruje pravo na naknade poput dividenda i kamata, a one predstavljaju financijske prihode. Dividende i kamate također za društvo predstavljaju i financijske rashode, no tada je društvo u drugoj

ulozi, u ulozi dužnika. Ostali ili izvanredni prihodi i rashodi ne nastaju svakodnevno. Najčešće se radi o prodaji dugotrajne imovine, otpisu obveze, viškovima i manjkovima, kaznama, štetama i drugim situacijama koje nisu predvidive i koje se ne mogu planirati.

Poslovni rezultat može biti pozitivan i negativan. Ako su prihodi veći od rashoda društvo posluje s dobiti, a kad su prihodi manji od rashoda društvo ostvaruje negativan rezultat odnosno gubitak. Kad društvo ostvari dobit dio odvaja za državu u obliku poreza, a ostatak predstavlja neto dobit društva o čijoj raspodjeli samo odlučuje.

Račun dobiti i gubitka osigurava saznanje o efikasnosti poslovanja odnosno profitabilnosti. Podloga za procjenu efikasnosti je račun dobiti i gubitka, no mogu se koristiti i neke informacije iz bilance. Također, osim bilance koja je podloga za određivanje sigurnosti poslovanja, koriste se informacije iz računa dobiti i gubitka.

2.3. Izvještaj o novčanom toku

Izvještaj o novčanom toku sastoji se od novčanih primitka i novčanih izdatka koje društvo ima tijekom nekog vremenskog razdoblja odnosno prikazuje izvore prikupljanja novca i način korištenja tog novca. U njemu se nalaze informacije koje korisnici ne mogu pronaći u bilanci i računu dobiti i gubitka. Glavne stavke koje se nalaze u izvještaju o novčanom toku su primici, izdaci i neto novčani tok koji označava razliku između primitaka i izdataka. Primici i izdaci imaju nekoliko vrsta, a to su poslovne, investicijske i financijske aktivnosti. Društvo ostvaruje najviše primitaka i izdataka od poslovnih aktivnosti jer je to ipak temeljna djelatnost kojom se bavi. Primici od prodaje proizvoda ili usluga, od provizija, naknada, osiguravajućeg društva te izdaci dobavljačima za proizvode ili usluge, izdaci za zaposlenike, poreze, premije, samo su neki od primjera primitaka i izdataka od poslovnih aktivnosti. Primici i izdaci od prodaje odnosno kupnje dugotrajne imovine i financijske imovine, primici i izdaci na osnovi danih kredita smatraju se investicijskim aktivnostima dok su izdavanje emisije dionica i drugih vrijednosnih papira, primljeni krediti te kamate i dividende financijske aktivnosti. Izvještaj o novčanom toku može se sastavljati prema dvije metode i to su direktna i indirektna metoda.

„Izvještaj o novčanom toku može se sastaviti primjenom:

- direktne metode – ova metoda prikazuje bruto novčane primitke i bruto novčane izdatke novca zasebno za svaku aktivnost (poslovne, investicijske, financijske), ili
- indirektne metode – ova metoda novčani tok od poslovnih aktivnosti prikazuje kao usklađenje dobiti ili gubitka za nenovčane rashode i nenovčane prihode, te promjene u kratkotrajnoj imovini (osim novca i novčanih ekvivalenata) i kratkoročnim obvezama. Novčani tok od investicijskih i financijskih aktivnosti prikazuje primitke i izdatke po ovim aktivnostima (i identičan je novčanom toku koji se utvrđuje po direktnoj metodi).“ (Zakon o računovodstvu, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>)

2.4. Izvještaj o promjenama kapitala

U izvještaju o promjenama kapitala nalaze se informacije o uzrocima povećanja ili smanjenja kapitala. Isto tako, može se pronaći i detaljan prikaz promjena nastalih na pozicijama kapitala kroz cijelo obračunsko razdoblje. Kapital društva dijeli se na upisani kapital i zarađeni kapital.

Prema Zakonu o računovodstvu „pozicije izvještaja o promjenama kapitala koje izravno utječu na promjenu vrijednosti kapitala su:

- revalorizacija dugotrajne nematerijalne imovine
- revalorizacija dugotrajne materijalne imovine
- rezerve fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju
- tekući i odgođeni porezi (dio)
- učinkovita zaštita novčanog toka
- promjene računovodstvenih politika
- ispravak značajnih pogrešaka prethodnog razdoblja
- tečajna razlika s naslova neto ulaganja u inozemno poslovanje
- ostale promjene kapitala.“ (Zakon o računovodstvu, dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>)

2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Nakon objave temeljnih financijskih izvještaja objavljuju se bilješke jer one predstavljaju dopunu financijskim izvještajima odnosno sadrže detaljan opis najvažnijih stavaka iz financijskih izvještaja. Isto tako, u bilješkama se nalaze računovodstvene politike korištene tijekom izrađivanja izvještaja. Podaci koji nisu izravno vidljivi iz temeljnih financijskih izvještaja, ali su potrebni radi lakšeg razumijevanja istih, također bi se trebali nalaziti u bilješkama. Računovodstveni standardi propisuju što se treba nalaziti u bilješkama, međutim, informacije se mogu prikazati tablicama i grafikonima čime se povećava njihova kvaliteta.

3. Analiza financijskih izvještaja

„Analiza financijskih izvještaja može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje.“ (Žager, et al., 2017, str. 37)

Drugo ime za analizu financijskih izvještaja je financijska analiza jer se za analizu koriste novčani podaci odnosno kvantitativne informacije. Sredstva koja se upotrebljavaju prilikom analize financijskih izvještaja su: komparativni i strukturni financijski izvještaji, analiza financijskih pokazatelja te ostale specijalizirane analize.

Horizontalna analiza koristi se komparativnim financijskim izvještajima i ona nastoji odrediti tendencije promjena pojedinih pozicija dok se vertikalna analiza služi strukturnim izvještajima kako bi istražila strukturu financijskih izvještaja. Iako analize nemaju isti razlog analiziranja financijskih izvještaja, potrebno ih je zajedno proučavati osobito u slučaju inflacije.

3.1. Horizontalna analiza

„Analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz duže vremensko razdoblje, kako bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija (financijskih podataka), uobičajeno se naziva horizontalnom analizom.“ (Žager, et al., 2017, str. 272)

Drugi naziv za horizontalnu analizu je komparativna analiza jer se uspoređuje poslovanje društva za dvije ili više godina. Predmet horizontalne analize su komparativni financijski izvještaji. Ona prati promjene koje se događaju na pojedinim pozicijama u financijskim izvještajima. Promjene mogu biti iskazane u apsolutnom i postotnom obliku. Kad se vrijednost pozicije prethodne godine oduzme od vrijednosti pozicije tekuće godine dobije se razlika kao apsolutni broj. Za postotni iznos promjene razlika tekuće i prethodne godine dijeli se sa iznosom u prethodnoj godini te se množi sa sto.

3.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza ili strukturna analiza služi za usporedbu podataka poduzeća unutar jedne godine te pokazuje postotni udio svake pozicije iz financijskog izvještaja u odnosu na određeni broj. Strukturni financijski izvještaji upotrebljavaju se za provedbu vertikalne analize. Najčešće

se koriste kod uspoređivanja s drugim trgovačkim društvima ili kada se uspoređuju podaci jednog društva za duži vremenski period. U bilanci vertikalna analiza se provodi na način da se ukupna aktiva odnosno ukupna pasiva izjednači sa 100 te se ostale stavke izračunavaju kao postotni udio aktive i pasive. U računu dobiti i gubitka prihodi od prodaje se izjednačavaju sa 100 te se ostale pozicije prikazuju kao postotni udio.

3.3. Analiza pomoću financijskih pokazatelja

„Najznačajniji instrument analize financijskih izvještaja su financijski pokazatelji. Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u omjer (dijeli se) s drugom ekonomskom veličinom.“ (Žager, et al, 2017, str. 43)

Postoje dvije grupe financijskih pokazatelja. Prva grupa pokazatelja fokusirana je na poslovanje poduzeća u nekom određenom razdoblju, dok je druga skupina pokazatelja orijentirana na određeni trenutak, dan. Financijski pokazatelji izračunavaju se kako bi pomogli u kreiranju podloga za donošenje poslovnih odluka. Oni se mogu podijeliti u šest skupina, a to su: pokazatelji likvidnosti, pokazatelji zaduženosti, pokazatelji aktivnosti, pokazatelji ekonomičnosti, pokazatelji profitabilnosti i pokazatelji investiranja. Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti su pokazatelji pomoću kojih se može objasniti financijski položaj poduzeća odnosno sigurnost njegovog poslovanja. Pokazatelji kojima se određuje je li poduzeće efikasno su pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. Pokazatelji aktivnosti spadaju u obje skupine jer utječu i na financijsku stabilnost i na uspješnost poslovanja.

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti mjere je li društvo u mogućnosti podmiriti sve dospjele kratkoročne obveze. U nastavku u tablici prikazano je koji su to pokazatelji likvidnosti i kako se izračunavaju.

Tablica 1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti	formula
NETO POSLOVNI KAPITAL	kratkotrajna imovina - kratkoročne obveze
KOEFICIJENT TRENUTNE LIKVIDNOSTI	novac / kratkoročne obveze
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze
KOEFICIJENT UBRZANE LIKVIDNOSTI	(kratkotrajna imovina - zalihe) / kratkoročne obveze
KOEFICIJENT FINANCIJSKE STABILNOSTI	dugotrajna imovina / (kapital + dugoročne obveze)

Izvor: izrada autora prema Žager, et al., Analiza financijskih izvještaja, 2017, Zagreb

Za izračun svih navedenih pokazatelja koriste se podaci iz bilance, što znači da pokazatelji daju rezultat koji se odnosi na određeni dan. Neto poslovni kapital odnosno radni kapital dobije se kao razlika između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Dobiveni iznos radnog kapitala predstavlja dio kratkotrajne imovine kreditirane iz dugoročnih obveza. Ako ima tendenciju rasta to znači da društvo ima sve bolju likvidnost. Koeficijent trenutne likvidnosti prikazuje je li društvo sposobno podmiriti dospjele kratkoročne obveze novčanim sredstvima koja su mu dostupna na taj dan. Taj pokazatelj ne daje pravu sliku likvidnosti društva jer može doći do značajne uplate na račun društva te će koeficijent trenutne likvidnosti biti visok i izgledat će da društvo nema problema sa likvidnošću, što možda nije istinito. Vrijednost koeficijenta tekuće likvidnosti trebalo bi biti dva ili čak i veći od dva što bi značilo da ima kratkotrajne imovine dvostruko više od kratkoročnih obveza. Točniji podaci o likvidnosti poduzeća mogu se dobiti izračunom koeficijenta ubrzane likvidnosti. Ovaj pokazatelj stavlja u odnos kratkotrajnu imovinu umanjenu za zalihe i kratkoročne obveze. Vrijednost koeficijenta trebala bi biti jedan ili veća od jedan što bi značilo da društvo ima najlikvidnije imovine više ili jednako koliko i kratkoročnih obveza. Koeficijent financijske stabilnosti predočava koliko se dugotrajne imovine kreditira iz dugoročnih izvora. Za njega je bitno da je manji od jedan jer to za društvo znači likvidnost i financijsku stabilnost. Kad bi koeficijent financijske stabilnosti bio veći od jedan to bi značilo da društvo dio dugotrajne imovine pokriva kratkoročnim izvorima.

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti određuju koliko društvo koristi tuđa sredstva kao izvor financiranja imovine. Koji su to pokazatelji zaduženosti i postupak njihovog izračunavanja prikazan je u sljedećoj tablici.

Tablica 2. Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelji zaduženosti	formula
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	ukupne obveze / ukupna imovina
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	kapital / ukupna imovina
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	ukupne obveze / kapital
POKRIĆE TROŠKOVA KAMATA	dobit prije kamata i poreza / kamate
STUPANJ POKRIĆA I	kapital / dugotrajna imovina
STUPANJ POKRIĆA II	(kapital + dugoročne obveze) / dugotrajna imovina

Izvor: izrada autora prema Žager, et al., Analiza financijskih izvještaja, 2017, Zagreb

Koeficijent zaduženosti pokazuje koliko je imovine financirano obvezama, to jest tuđim kapitalom, a koeficijent vlastitog financiranja prikazuje koliki je dio imovine pokriven vlastitim izvorima financiranja. Zbroj tih dvaju koeficijenata treba biti jedan, budući da zajedno predstavljaju ukupan izvor imovine. Koeficijent zaduženosti trebao bi biti 0,5 ili manji što bi značilo da se 50% imovine ili manje financira iz tuđih izvora. Što je koeficijent zaduženosti veći, to je i rizik investiranja u društvo veći. Temelju toga može se zaključiti da bi koeficijent vlastitog financiranja trebao biti 0,5 ili veći, odnosno da se 50% imovine ili više financira iz vlastitih izvora. Koeficijent financiranja stavlja u odnos ukupne obveze i kapital društva odnosno pokazuje zaduženost društva u odnosu na vrijednost kapitala. Pokriće troškova kamate prikazuje koliko puta dobit prije kamata i poreza pokriva trošak kamata. Ako je vrijednost toga pokazatelja jedan, to znači da društvo sve što zaradi u određenom vremenskom razdoblju isplaćuje za korištenje tuđih izvora financiranja, odnosno sva zarada odlazi za plaćanje kamate. Ako je vrijednost pokazatelja manja od jedan, tada društvo ostvarenom zaradom ne može pokriti svoje troškove kamata. Stoga bi taj pokazatelj trebao biti veći od jedan jer tada društvo ostvarenom zaradom pokriva troškove kamata i jedan dio dobiti ostaje vlasnicima. Prilikom računanja ovog pokazatelja uzimaju se podaci iz računa dobiti i gubitka dok se za ostale pokazatelje zaduženosti koriste podaci iz bilance. Stupanj pokrića I ukazuje koliki dio dugotrajne imovine je financiran vlastitim izvorima financiranja, odnosno kod stupnja pokrića II koliki dio dugotrajne imovine je financiran iz dugoročnih izvora. Vrijednost stupnja pokrića trebala bi biti veća od jedan budući da se jedan dio dugoročnih izvora koristi za kreditiranje kratkotrajne imovine.

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazateljima aktivnosti mjeri se učinkovitost korištenja resursa.

Tablica 3. Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji aktivnosti	formula
KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE	ukupni prihodi / ukupna imovina (aktiva)
KOEFICIJENT OBRTA KRATKOTRAJNE IMOVINE	ukupni prihodi / kratkotrajna imovina
KOEFICIJENT OBRTA POTRAŽIVANJA	prihod od prodaje / potraživanja
TRAJANJE NAPLATE POTRAŽIVANJA (dani)	broj dana / koeficijent obrta potraživanja

Izvor: izrada autora prema Žager, et al., Analiza financijskih izvještaja, 2017, Zagreb

Koeficijent obrta ukupne imovine stavlja u omjer ukupne prihode društva i ukupnu imovinu. Rezultat koji se dobije izračunom koeficijenta obrta ukupne imovine ukazuje na to koliko je kuna ukupnih prihoda društvo ostvarilo na jednu kunu ukupne imovine. Ostali pokazatelji aktivnosti tumače se na isti način uzimajući u obzir dio imovine na koji se pojedini pokazatelj odnosi. Vrijednost svih pokazatelja aktivnosti trebala bi biti što veća jer to upućuje na djelotvornije poslovanje, bržu naplatu potraživanja, kraće vrijeme vezivanja imovine.

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazateljima ekonomičnosti prikazuju se koliko se kuna prihoda ostvari na jednu kunu rashoda.

Tablica 4. Pokazatelji ekonomičnosti

Pokazatelji ekonomičnosti	formula
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA	ukupni prihodi / ukupni rashodi
EKONOMIČNOST POSLOVANJA	poslovni prihod / poslovni rashod
EKONOMIČNOST PRODAJE	prihod od prodaje / rashod od prodaje
EKONOMIČNOST FINANCIRANJA	financijski prihod / financijski rashod
EKONOMIČNOST OSTALIH POSLOVNIH AKTIVNOSTI	ostali (izvanredni) prihodi / ostali (izvanredni) rashodi

Izvor: izrada autora prema Žager, et al., Analiza financijskih izvještaja, 2017, Zagreb

Podaci za izračun pokazatelja ekonomičnosti nalaze se u računu dobiti i gubitka. Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja omjer je ukupnih prihoda i ukupnih rashoda. Izračunava se

kao koeficijent, no tumači se kao postotak pa tako ovaj pokazatelj prikazuje za koliko su posto ostvareni prihodi veći od ostvarenih rashoda. Ostali pokazatelji ekonomičnosti tumače se na isti način, ovisno o kojoj vrsti prihoda i rashoda se radi. Kontrolna mjera za pokazatelje ekonomičnosti je jedan.

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazateljima profitabilnosti mjeri se koliko uloženog kapitala društvo vrati nakon određenog razdoblja.

Tablica 5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti	formula
NETO PROFITNA MARŽA	$(\text{neto dobit} + \text{kamate}) / \text{ukupni prihod}$
BRUTO PROFITNA MARŽA	$\text{dobit prije poreza i kamata} / \text{ukupni prihod}$
NETO RENTABILNOST IMOVINE	$(\text{neto dobit} + \text{kamate}) / \text{ukupna imovina}$
BRUTO RENTABILNOST IMOVINE	$\text{dobit prije poreza i kamata} / \text{ukupna imovina}$
RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA	$\text{neto dobit} / \text{kapital}$

Izvor: izrada autora prema Žager, et al., Analiza financijskih izvještaja, 2017, Zagreb

Neto profitnom maržom izračunava se postotak ukupnih prihoda koje društvo zadržava u obliku neto dobiti uvećane za kamate. Bruto profitnom maržom se utvrđuje sposobnost društva da iz svoje temeljne djelatnosti ostvari dobit pri čemu je uklonjen utjecaj poreza i amortizacije. Pokazatelji neto i bruto rentabilnosti imovine prikazuju mogućnost da društvo ostvari povrat vlasnicima svih izvora financiranja. Rentabilnost vlastitog kapitala pokazuje sposobnost društva da stvori prinos vlasnicima vlastitog kapitala.

3.3.6. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja pokazuju koliko uspješno društvo ulaže u obične dionice. Pokazatelji investiranja ne mogu se izračunati kod društva s ograničenom odgovornošću, već se izračunavaju za dionička društva.

Tablica 6. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja	formula
DOBIT PO DIONICI	neto dobit / broj dionica
DIVIDENDA PO DIONICI	neto dobit za dividendu / broj dionica
ODNOS ISPLATE DIVIDENDI	dividenda po dionici / dobit po dionici
ODNOS CIJENE I DOBITI PO DIONICI	tržišna cijena dionice / dobit po dionici
UKUPNA RENTABILNOST DIONICE	dobit po dionici / tržišna cijena dionice
DIVIDENDNA RENTABILNOST DIONICE	dividenda po dionici / tržišna cijena dionice

Izvor: izrada autora prema Žager, et al., Analiza financijskih izvještaja, 2017, Zagreb

Pokazatelj dobiti po dionici predstavlja kolika je zarada ostvarena po jednoj običnoj dionici. Dividenda po dionici prikazuje koji iznos dividende dioničar dobije po dionici. Odnos isplate dividendi prikazuje odnos dividende po dionici i dobiti po dionici. Taj pokazatelj bi trebao biti manji od jedan. Odnos cijene i dobiti prikazuje odnos cijene dionice na tržištu i dobiti koja se ostvaruje po dionici. Ukupna rentabilnost dionice stavlja u odnos dobit po dionici i cijenu dionice na tržištu. Dividendna rentabilnost dionice odnos je dividende po dionici i tržišne cijene dionice. Najvažniji pokazatelji investiranja su pokazatelji ukupne rentabilnosti dionice i dividendne rentabilnosti dionice.

4. Analiza financijskih izvještaja društva Müller trgovina Zagreb d.o.o. za razdoblje 2014.-2018. godine

U ovom dijelu rada ukratko je opisano poduzeće Müller te su prikazani financijski izvještaji za razdoblje od 2014. do 2018. godine. Nadalje, prikazana je horizontalna analiza i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka te je prikazana analiza pomoću financijskih pokazatelja.

4.1. Müller trgovina Zagreb d.o.o.

Tvrtka Müller osnovana je 1953. godine u Njemačkoj kad je osnivač Erwin Müller od svog frizerskog salona stvorio samoposlužnu drogeriju. U Hrvatskoj se prva poslovnica otvorila 2006. godine. Müller ima preko 800 poslovnica u sedam država i pri tome broji preko 35 000 zaposlenika. U Hrvatskoj se nalazi oko 80 poslovnica, no broj iz godine u godinu raste. Službeni logo društva je narančasti cvijet unutar kojeg se nalazi crno slovo M, riječ *Müller* iznad cvijeta te slogan *meni pruža više* ispod cvijeta. Prema istraživanju provedenom tijekom 2019. i 2020. godine Müller trgovina Zagreb d.o.o. drugi je najpoželjniji poslodavac u Hrvatskoj. Također, Müller često traži studente kao ispomoć u trgovini. Tijekom svog poslovanja Müller je osvojio brojne nagrade za najboljeg poslovnog partnera, najbolji drogerijski lanac, za inovaciju i kvalitetu proizvoda i slično.

„Tako je u 65 godina postojanja tvrtke Müller nastala američka priča o uspjehu, ali na njemački način. Objektivno gledano priča o uspjehu je kronika dosljednog planskog razmišljanja i djelovanja. Početni uzor su bile američke drogerije no trgovački lanac Müller ih je odavno premašio i ostavio daleko iza sebe. Iz svog skromnog frizerskog salona osnivač tvrtke Erwin Müller je početkom sedamdesetih ostvario novi koncept samoposlužne drogerije i time potresao i revolucionirao cijelu branšu.“ (<https://www.mueller.hr/>)

4.2. Bilanca i račun dobiti i gubitka društva

Bilanca i račun dobiti i gubitka društva za razdoblje 2014.-2018. godine prikazani su u nastavku.

Tablica 7. Bilanca društva Müller trgovina Zagreb d.o.o. za razdoblje 2014.-2018. godine – aktiva

Aktiva	2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	330.166.243	361.641.415	383.835.865	336.330.595	335.425.487
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	129.512.667	140.289.681	161.332.154	114.391.520	99.082.155
1. Koncesije, patenti, licencije	122.735.091	134.663.987	118.348.091	100.428.475	18.658
2. Goodwill	3.489.025	3.489.025	3.489.025	3.489.025	3.489.025
3. Nematerijalna imovina u pripremi	3.288.551	2.136.669	39.495.038	10.474.021	2.075.262
4. Ostala nematerijalna imovina	0	0	0	0	93.499.210
II. MATERIJALNA IMOVINA	199.604.883	219.797.585	220.949.946	220.481.484	235.313.139
1. Zemljište	42.014.812	42.014.812	42.128.832	42.128.832	42.784.828
2. Građevinski objekti	102.671.027	106.883.579	112.212.373	116.424.926	122.601.297
3. Alati, pogonski inventar	54.919.044	70.926.194	66.608.740	61.927.726	69.927.015
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	875.361	822.342	735.048	451.337	451.337
1. Dani zajmovi, depoziti i slično	875.361	822.342	735.048	451.337	451.337
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	0	0	0	0	0
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	173.332	731.808	818.718	1.006.253	578.856
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	252.795.225	237.519.856	197.715.395	145.040.372	129.941.517
I. ZALIHE	209.724.461	197.058.885	169.934.197	121.951.025	103.490.422
1. Sirovine i materijal	26.186	26.186	405.531	66	376
2. Trgovačka roba	209.698.275	195.802.436	169.528.665	121.950.959	103.490.046
3. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	0	1.230.263	0	0	0
II. POTRAŽIVANJA	26.403.904	24.798.791	19.371.038	18.086.257	19.407.449
1. Potraživanja od kupca	25.665.174	24.258.712	19.277.502	17.925.288	19.297.573
2. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	42.566	30.279	27.834	20.770	23.163
3. Potraživanja od države i drugih institucija	657.394	467.114	65.703	140.199	86.713
4. Ostala potraživanja	38.771	42.687	0	0	0
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	0	0	0	0	0
IV. NOVAC U BANCI I BLAGAJNI	16.666.860	15.662.179	8.410.160	5.003.090	7.043.646
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA	366.115	577.251	2.255.307	1.592.253	935.514
E) UKUPNO AKTIVA	583.327.583	599.738.522	583.806.567	482.963.221	466.302.518

Izvor: izrada autora prema podacima sa FINA-e, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (pristupano 20.07.2020.)

Tablica 8. Bilanca društva Müller trgovina Zagreb d.o.o. za razdoblje 2014.-2018. godine – pasiva

Pasiva	2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
A) KAPITAL I REZERVE	380.346.636	267.320.226	165.079.161	77.416.793	18.516.879
I. TEMELJNI KAPITAL	102.500	102.500	102.500	102.500	102.500
II. KAPITALNE REZERVE	3.641.326	3.641.326	3.641.326	0	0
III. REZERVE IZ DOBITI	0	0	0	0	0
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	0	0	0	0	0
V. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	263.576.400	161.335.335	77.314.293	18.414.379	-15.598.308
1. Zadržana dobit	263.576.400	161.335.335	77.314.293	18.414.379	0
2. Preneseni gubitak	0	0	0	0	-15.598.308
VI. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	113.026.410	102.241.065	84.021.042	58.899.914	34.012.687
1. Dobit poslovne godine	113.026.410	102.241.065	84.021.042	58.899.914	34.012.687
B) REZERVIRANJA	1.027.000	1.013.899	1.083.581	5.088.862	4.658.770
1. Rezerviranja za započete sudske sporove	1.027.000	1.013.899	1.083.581	1.493.880	0
2. Druga rezerviranja	0	0	0	3.594.981	4.658.770
C) DUGOROČNE OBVEZE	87.984.233	99.624.290	119.839.516	141.690.220	163.287.416
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	87.984.233	99.624.290	119.839.516	141.690.220	163.287.416
D) KRATKOROČNE OBVEZE	102.807.880	218.496.559	289.500.832	255.496.369	276.163.091
1. Obveze prema povezenim poduzetnicima	22.476.107	108.589.648	200.801.248	184.734.159	210.650.197
2. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	11.829.813	19.777.266	19.849.809	20.134.135	20.316.169
3. Obveze za predujmove	8.978.647	5.650.009	5.464.854	3.208.990	2.233.732
4. Obveze prema dobavljačima	19.922.245	17.485.384	26.759.055	19.309.001	15.834.823
5. Obveze prema zaposlenicima	7.621.323	6.947.649	5.796.145	4.436.227	3.940.561
6. Obveze za poreze i doprinose	31.155.000	60.046.602	30.829.722	23.673.857	23.187.608
7. Ostale kratkoročne obveze	824.746	0	0	0	0
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA	11.161.834	13.283.549	8.303.478	3.270.977	3.676.363
F) UKUPNO PASIVA	583.327.583	599.738.522	583.806.567	482.963.221	466.302.519

Izvor: izrada autora prema podacima sa FINA-e, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (pristupano 20.07.2020.)

Tablica 9. Račun dobiti i gubitka društva Müller trgovina Zagreb d.o.o. za razdoblje 2014.-2018. godine

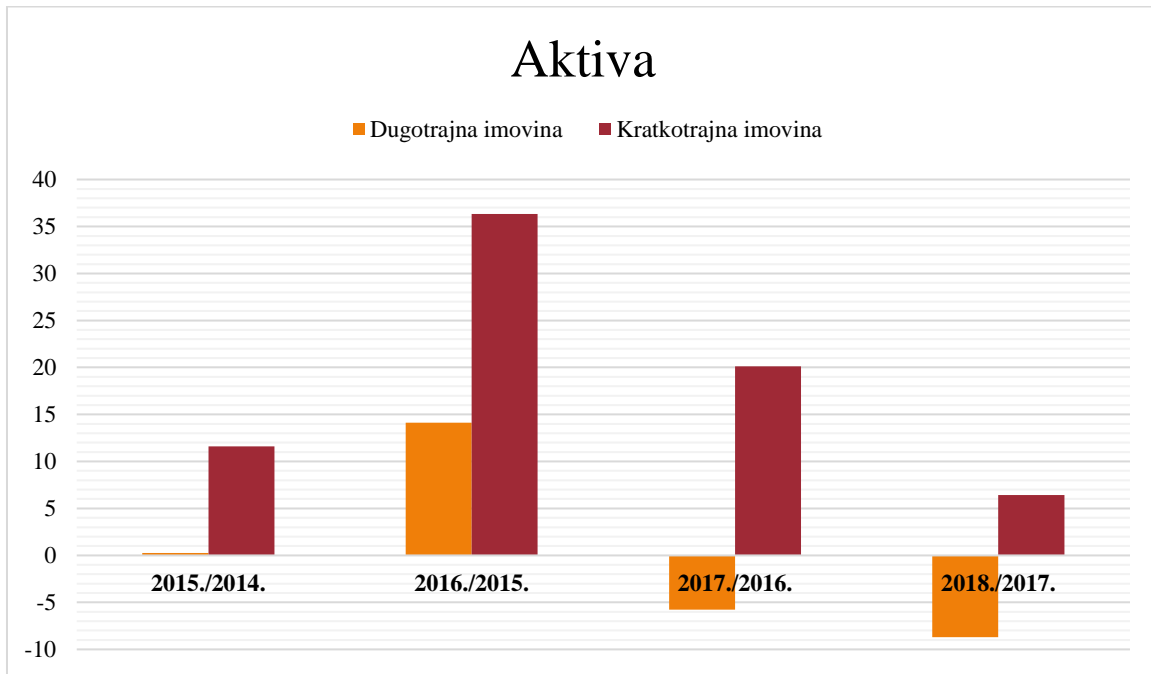
Račun dobiti i gubitka	2018.	2017.	2016.	2015.	2014.
I. POSLOVNI PRIHODI	1.654.792.059	1.573.982.737	1.173.721.325	1.035.113.881	943.973.910
1. Prihodi od prodaje	1.559.813.293	1.479.740.168	1.144.524.969	1.010.549.190	921.767.503
2. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	6.102.663	6.324.447	4.998.692	0	0
3. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	73.992.527	69.464.776	4.007.726	11.640.592	0
4. Ostali poslovni prihodi	14.883.576	18.453.345	20.189.938	12.924.099	22.206.407
II. POSLOVNI RASHODI	1.508.216.399	1.440.797.808	1.060.057.225	954.405.974	888.057.945
1. Materijalni troškovi	1.269.345.870	1.203.891.054	882.695.701	797.553.325	743.762.299
a) Troškovi sirovina i materijala	19.188.208	20.542.064	15.027.532	11.995.190	11.641.897
b) Troškovi prodane robe	1.056.013.301	1.003.414.691	724.766.153	671.051.442	612.693.807
c) Ostali vanjski troškovi	194.144.362	179.934.299	142.902.016	114.506.693	119.426.596
2. Troškovi osoblja	118.239.923	113.302.831	81.648.639	71.643.279	68.380.463
a) Neto plaće i nadnice	76.297.927	72.023.799	51.422.641	45.763.306	43.027.267
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	25.677.436	25.002.658	18.493.463	15.857.875	15.543.723
c) Doprinosi na plaće	16.264.561	16.276.374	11.732.536	10.022.098	9.809.473
3. Amortizacija	63.900.408	67.918.411	44.782.760	42.060.619	40.156.733
4. Ostali troškovi	34.061.567	35.610.941	28.437.008	24.684.342	24.440.177
5. Vrijednosno usklađivanje	2.980.089	3.080.149	7.944.165	9.534.713	3.333.385
a) Dugotrajne imovine	0	0	0	2.619.814	0
b) Kratkotrajne imovine	2.980.089	3.080.149	7.944.165	6.914.899	3.333.385
6. Rezerviranja	3.628.354	2.067.050	1.094.377	430.092	398.479
7. Ostali poslovni rashodi	16.060.187	14.927.373	13.454.574	8.499.604	7.586.409
III. FINANCIJSKI PRIHODI	270.180	1.445.395	2.238.926	2.537.634	1.757.538
1. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima	270.180	1.445.395	2.238.926	2.537.634	1.757.538
IV. FINANCIJSKI RASHODI	5.558.318	6.098.532	5.559.047	7.447.349	10.216.769
1. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s povezanim poduzetnicima	4.389.403	4.457.994	3.453.069	4.701.551	7.725.854
2. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi iz odnosa s nepovezanim poduzetnicima	1.168.915	1.640.537	2.105.977	2.745.797	2.490.915
V. IZVANREDNI PRIHODI	0	0	0	0	0
VI. IZVANREDNI RASHODI	0	0	0	0	0
VII. UKUPNI PRIHODI	1.655.062.239	1.575.428.131	1.175.960.251	1.037.651.515	945.731.448
VIII. UKUPNI RASHODI	1.513.774.717	1.446.896.340	1.065.616.271	961.853.323	898.274.714
IX. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	141.287.522	128.531.792	110.343.979	75.798.193	47.456.734
X. POREZ NA DOBIT	28.261.112	26.290.726	26.322.937	16.898.278	13.444.047
XI. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	113.026.410	102.241.065	84.021.042	58.899.915	34.012.687

Izvor: izrada autora prema podacima sa FINA-e, <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (pristupano 20.07.2020.)

4.3. Horizontalna analiza

U nastavku se nalazi prikaz horizontalne analize bilance i računa dobiti i gubitka za razdoblje od 2014. do 2018. godine.

Grafikon 1. Horizontalna analiza bilance - aktiva

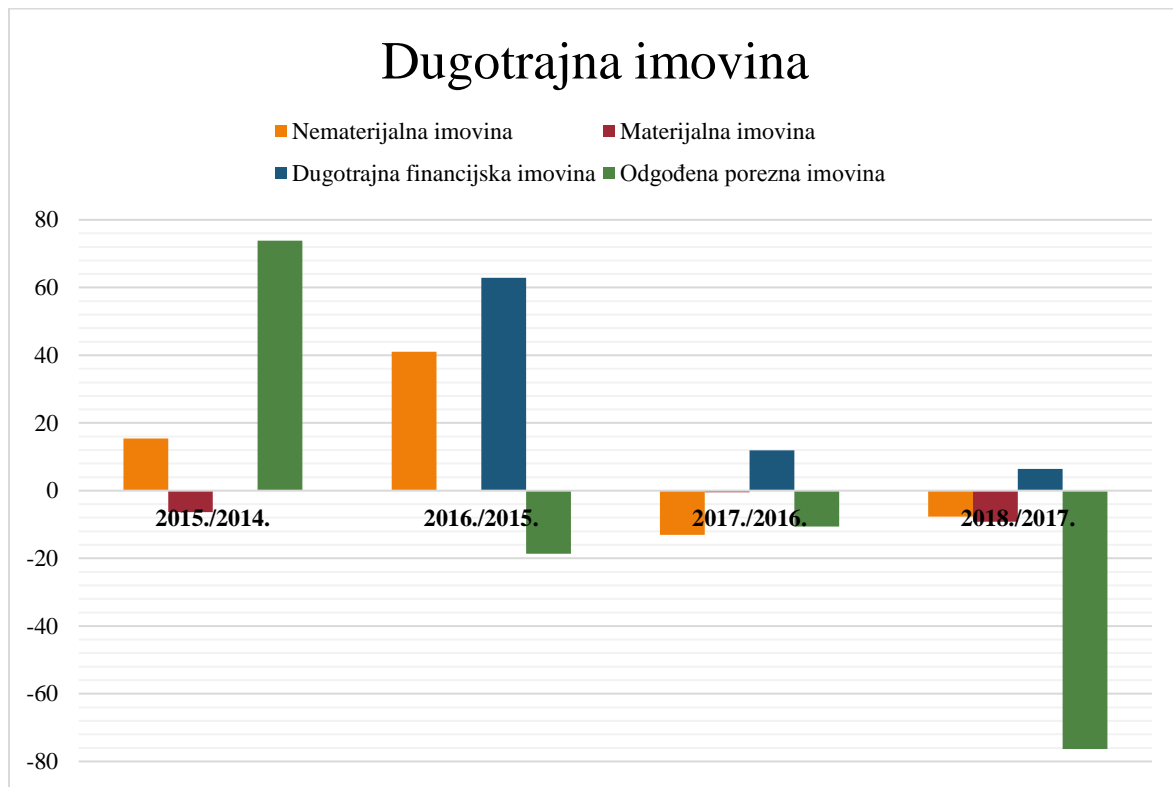

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 1. prikazane su postotne promjene koje su se dogodile u aktivi društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine. Dugotrajna imovina u 2015. u odnosu na 2014. godinu ostaje gotovo ista, povećala se tek za 0,27%, a u 2016. nastavlja rasti i to za 14,12%. Razlog povećanja dugotrajne imovine u 2016. je porast vrijednosti nematerijalne imovine. Osim nematerijalne imovine društvo poveća i vrijednost dugotrajne financijske imovine. Do smanjenja dugotrajne imovine dolazi u 2017. godini i to za 5,78%, a smanjenje se nastavlja i 2018. u odnosu na 2017. godinu za 8,7%. Smanjenje imovine u 2017. posljedica je smanjenja nematerijalne imovine, a 2018. najveće smanjenje dogodilo se na pozicijama materijalne imovine, točnije alata i pogonskog inventara.

Kratkotrajna imovina u 2015. godini u odnosu na prethodnu raste za 11,62% iako je došlo do smanjenja gotovine. Povećanje je uzrokovano povećanjem zaliha robe te povećanjem potraživanja. Najveći utjecaj na povećanje kratkotrajne imovine u 2016. za 36,32% imaju zalihe i novac u banci i blagajni. U sljedećim godinama dolazi do smanjenog rasta, odnosno u 2017. godini kratkotrajna imovina se povećala za 20,13%, a u 2018. za 6,43%.

Grafikon 2. Horizontalna analiza aktive - dugotrajna imovina

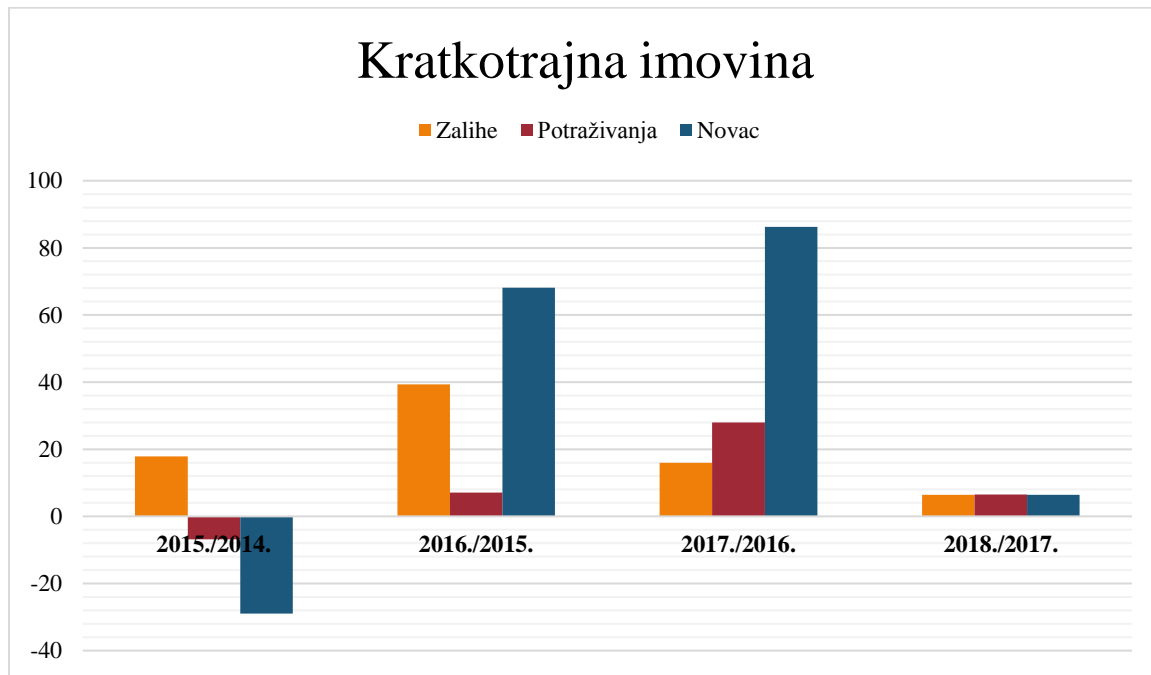

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 2. prikazane su postotne promjene koje su se dogodile u aktivi društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine na pozicijama nematerijalne imovine, materijalne imovine, dugotrajne financijske imovine i odgođene porezne imovine. Nematerijalna imovina u 2015. godini u odnosu na 2014. raste za 15,45%, a najveće povećanje se dogodilo na nematerijalnoj imovini u pripremi i na koncesiji, patentima i licenci. U 2016. povećava se za 41,04% u odnosu na prethodnu godinu. Do smanjenja od 13,04% dolazi u 2017. godini, a ono se nastavlja i u 2018. godini kada se nematerijalna imovina u odnosu na prethodnu godinu smanjuje za 7,68%. Uzrok smanjenja vrijednosti nematerijalne imovine je smanjenje vrijednosti koncesije, patenata, licencija i nematerijalne imovine u pripremi. Smanjenje materijalne imovine u 2015. u odnosu na 2014. godinu za 6,3% nastalo je kao posljedica smanjenja vrijednosti alata i pogonskog inventara te građevinskih objekata. Do blagog rasta za 0,21% dolazi u 2016. godini, no u 2017. opet dolazi do pada za 0,52%. Također i u 2018. vrijednost materijalne imovine se smanjuje i to za 9,19% u odnosu na prethodnu godinu. U 2015. nije došlo do promjena na dugotrajnom financijskoj imovini, nego se 2016. ona povećava za 62,86%. Do povećanja je došlo jer je društvo davalo zajmove i depozite. U 2017. taj se iznos u odnosu na 2016. godinu povećao za 11,88%, a 2018. u odnosu na 2017. za 6,45%.

Vrijednost odgođene porezne imovine u 2015. u odnosu na 2014. godinu povećala se za 73,83%, no već sljedeće godine doživljava pad od 18,64%. Negativna tendencija se nastavlja u 2017. godini kada pad iznosi 10,62% dok u 2018. godini u odnosu na prethodnu iznosi 76,31%.

Grafikon 3. Horizontalna analiza aktive - kratkotrajna imovina

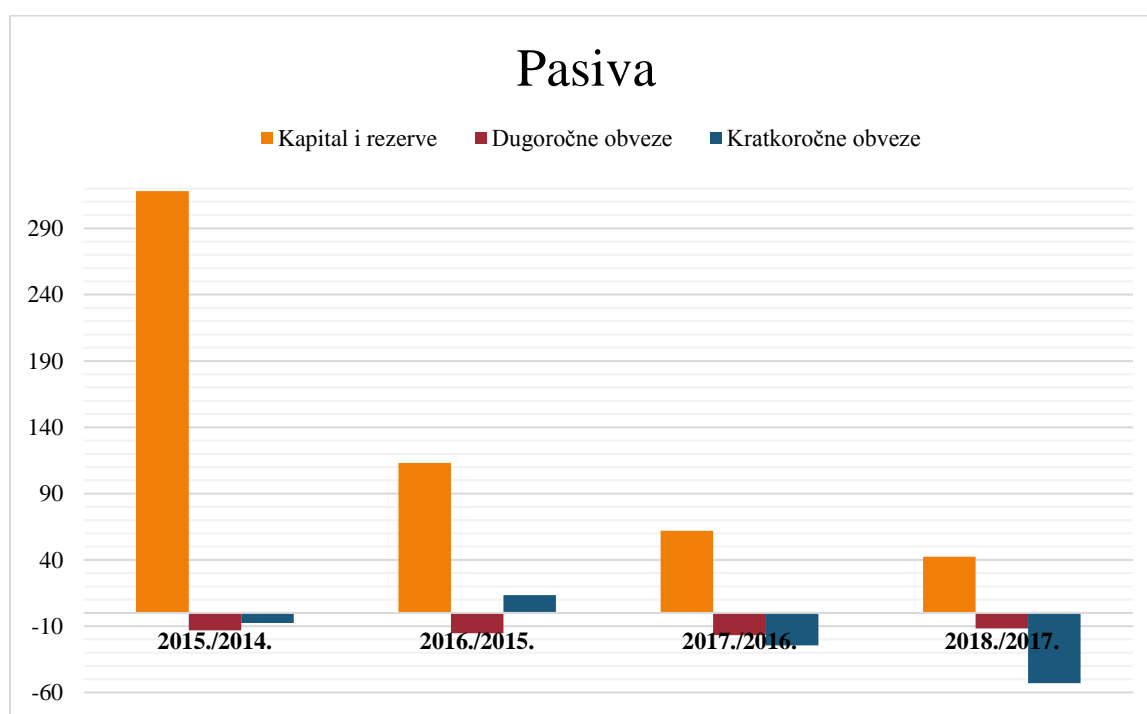
Izvor: izrada autora

Na grafikonu 3. prikazane su postotne promjene koje su se dogodile u aktivi društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine na pozicijama zaliha, potraživanja i novca. U 2015. godini u odnosu na prethodnu dolazi do rasta zaliha za 17,84%. Povećavaju se zalihe trgovačke robe koje su u odnosu na prethodnu porasle za 17,84%, no smanjuju se zalihe sirovina i materijala za čak 82,45%. Budući da vrijednost sirovina i materijala u apsolutnom broju nije velika, ovo smanjenje nema utjecaj na promjenu ukupnih zaliha. Zalihe u 2016. u odnosu na 2015. nastavljaju rasti i to za 39,35%, a razlog tome je rast vrijednosti zaliha trgovačke robe za 39%. Rastu i zalihe sirovina i materijala za nevjerojatnih 614.340,91%, no opet, one ne čine značajan udio u strukturi ukupnih zaliha pa tako njihovo povećanje ima minimalan utjecaj na ukupno povećanje zaliha. Zalihe u 2017. i 2018. i dalje rastu međutim po manjoj stopi pa tako u 2017. rastu za 15,96%, a u 2018. za 6,43%. Najveći dio zaliha društva čine zalihe trgovačke robe što je posljedica činjenice da se društvo bavi trgovinom te da nema vlastitu proizvodnju. Zalihe rastu u većem postotku nego što raste prodaja što je loše. To znači da je koeficijent obrta zaliha

sve manji odnosno raste prosječna starost zaliha. 2015. godine potraživanja se smanjuju za 6,81% u odnosu na 2014. godinu. Smanjuju se potraživanja od kupaca i zaposlenih za 7,11% odnosno 10,33%, dok se potraživanja od države povećavaju za 61,68%. Situacija je slična kao i kod zaliha sirovina i materijala. Potraživanja od države nemaju veliki udio u strukturi ukupnih potraživanja stoga je i utjecaj na promjenu ukupnih potraživanja malen. Neprekidni rast potraživanja od kupca povećava vrijednost ukupnih potraživanja u 2016. godini za 7,1% te u 2017. za 28,02%. Porast potraživanja u 2018. godini nešto je manji nego prethodnih godina pa tako potraživanja rastu za 6,47% u odnosu na prethodnu godinu.

U 2015. godini u odnosu na 2014. dolazi do smanjenja novac u banci i blagajni za 28,97% što za jedno društvo koje se bavi trgovinom nije dobro. Sredstva u banci i blagajni povećavaju se u 2016. godini za 68,1%, a rast se nastavlja i u 2017. godini i on iznosi zadovoljavajućih 86,23%. 2018. godine financijska sredstva na računu i dalje rastu, no po manjoj stopi, tj. povećavaju se za 6,41% u odnosu na prošlu godinu.

Grafikon 4. Horizontalna analiza bilance - pasiva

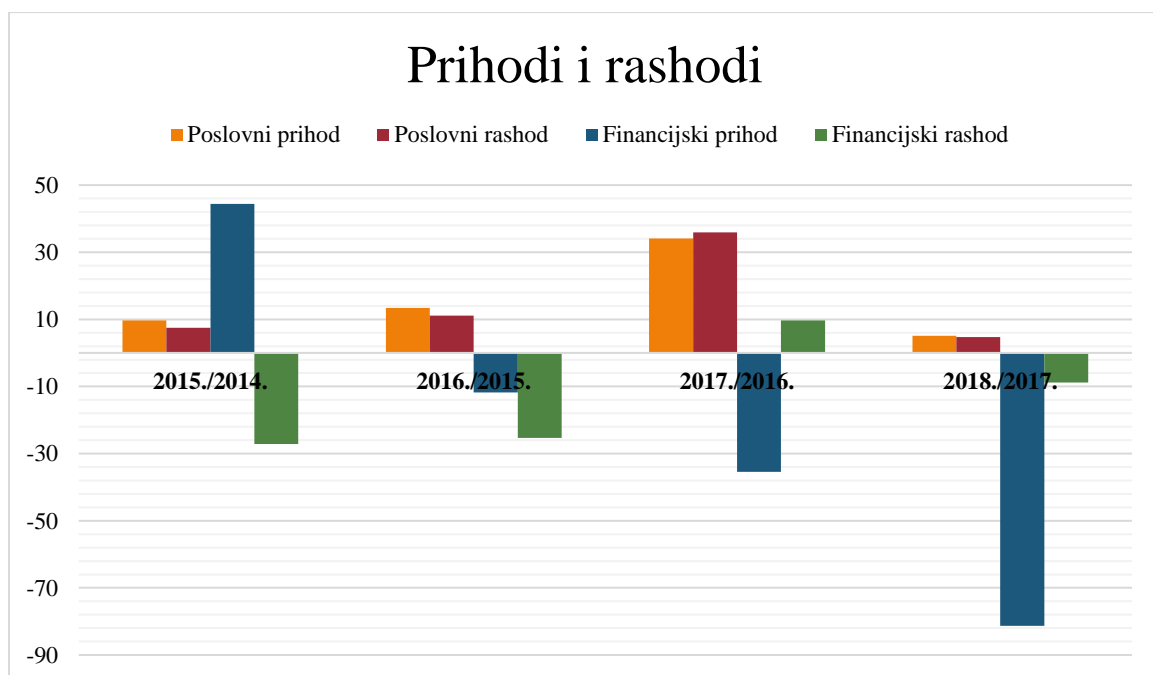
Izvor: izrada autora

Na grafikonu 4. prikazane su postotne promjene koje su se dogodile u pasivi društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine na pozicijama kapitala, dugoročnih i kratkoročnih obveza.

Vrijednost ukupnog kapitala u 2015. godini u odnosu na 2014. raste za 318,09% jer je došlo do znatnih promjena u njegovoj strukturi. Povećana je dobit poslovne godine i više nema prenesenog gubitka nego se pojavljuje zadržana dobit. Društvo nastavlja povećavati svoju zadržanu dobit, iako je iz godine u godinu taj postotak manji i dalje je veći od 40%. Povećanje zadržane dobiti ujedno znači da društvo povećava trajne izvore financiranja.

Dugoročne obveze kroz cijelo promatrano razdoblje imaju trend smanjenja. U 2015. godini u odnosu na prethodnu smanjile su se za 13,23%, a 2016. u odnosu na 2015. godinu za 15,42%. Pad od 16,87% dogodio se u 2017. godini te konačno u 2018. godini vrijednost dugoročnih obveza još se smanjila za 11,68%. Jedine dugoročne obveze koje društvo ima su obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama. Prema tome društvo uredno otplaćuje kredit te se ujedno i koeficijent zaduženosti smanjuje. 2015. godine u odnosu na prethodnu kratkoročne obveze smanjuju se za 7,48%, a razlog tome je smanjenje obveza prema povezanim poduzetnicima. Kratkoročne obveze u 2016. porasle su za 13,31%, što znači da je likvidnost društva malo porasla budući da su obveze porasle u manjem postotku od kratkotrajne imovine. Zbog smanjenja kratkoročnih obveza za 24,53% u 2017. godini likvidnost društva i dalje raste. Ista situacija je i u 2018. gdje se kratkoročne obveze smanjuju za čak 52,95% što dovodi do daljnjeg rasta likvidnosti društva.

Grafikon 5. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka – prihodi i rashodi

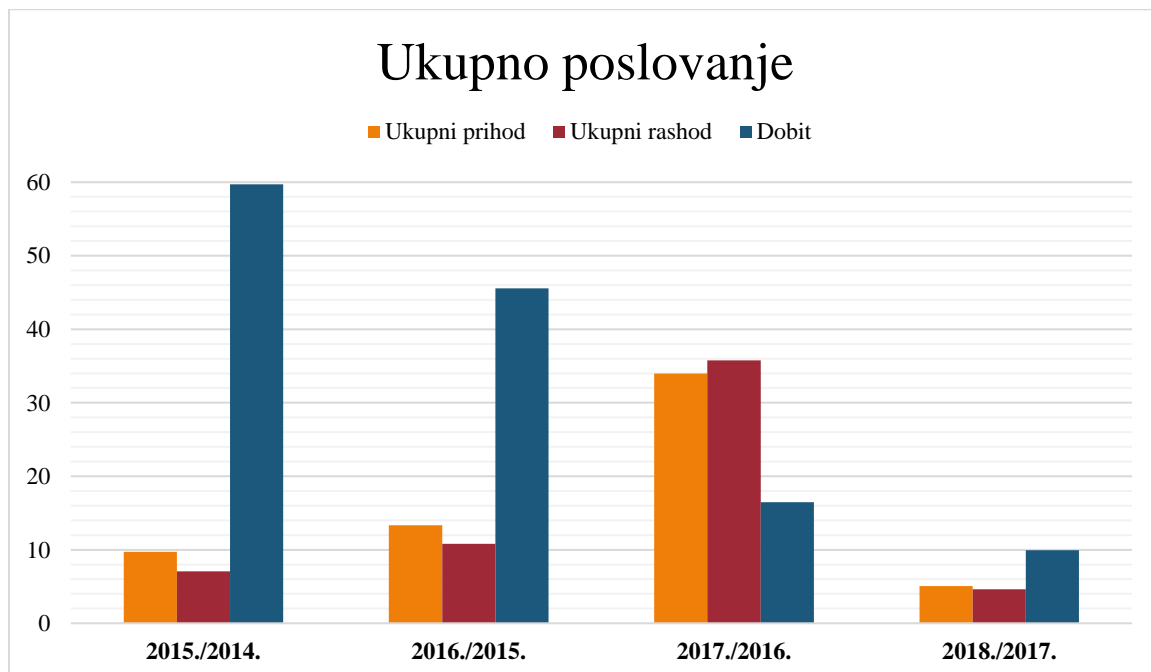

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 5. prikazane su postotne promjene poslovnih i financijskih prihoda i rashoda društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine. Poslovni prihodi u 2015. godini u odnosu na prethodnu rastu za 9,66% uz istovremeno povećanje poslovnih rashoda za 7,47%. Veće povećanje prodaje odnosno poslovnih prihoda u odnosu na povećanje troškova prodanih proizvoda dovelo je do značajnog povećanja dobiti. U 2016. godini poslovni prihodi rastu za 13,39% dok poslovni rashodi rastu za 11,07%. 2017. godine poslovni prihodi povećali su se za 34,1%, no poslovni rashodi rastu većom stopom, odnosno povećali su se za 35,92%. U 2018. godini povećanje poslovnih prihoda i rashoda je najniže do sada pa tako poslovni prihodi rastu za 5,13%, a poslovni rashodi za 4,68%.

Nakon rasta financijskih prihoda u 2015. godini u odnosu na prethodnu za 44,39%, financijski prihodi od 2016. godine imaju negativnu tendenciju. U 2016. godini smanjuju se za 11,77%, u 2017. manji su za 35,44%, a 2018. se njihova vrijednost u odnosu na 2017. godinu smanjuje za čak 81,31%. Međutim, financijski prihodi čine mali postotak u strukturi ukupnih prihoda te njihovo veliko smanjenje ne utječe na ostvarenu dobit. Financijski rashodi se 2015. godine smanjuju za 27,11%, a smanjenje se nastavlja u 2016. kad se smanjuju za još 25,36%. Rast od 9,71% ostvaruju u 2017. godini, no u 2018. opet dolazi do pada za 8,86%.

Grafikon 6. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka – ukupno poslovanje

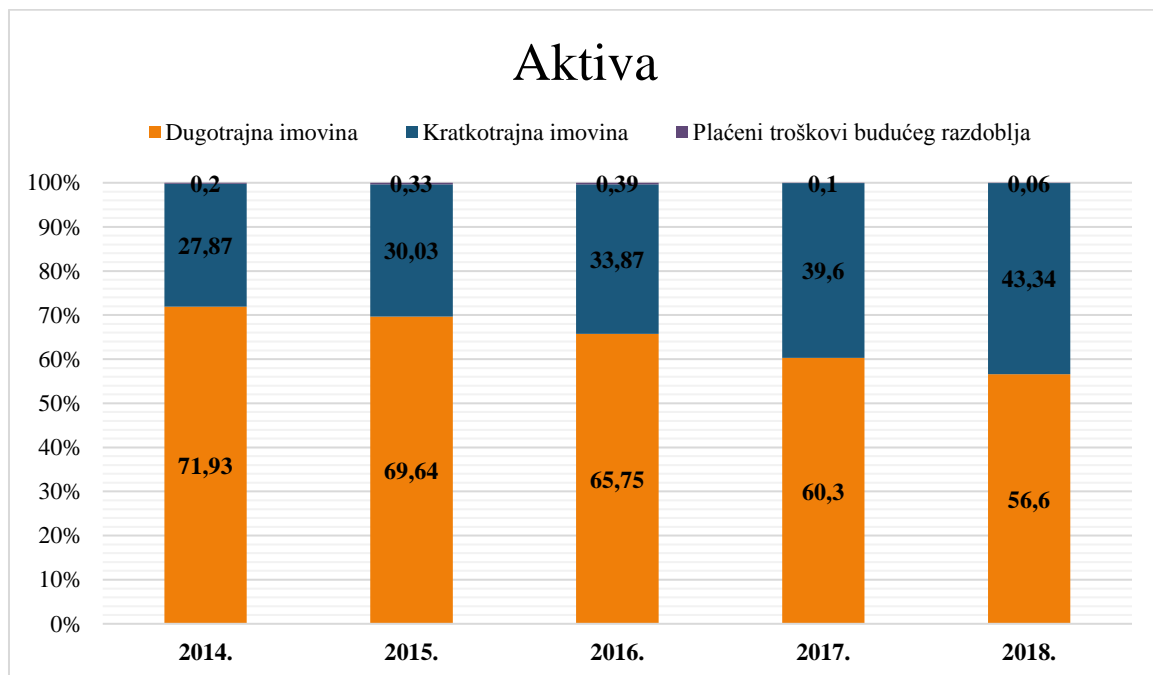
Izvor: izrada autora

Na grafikonu 6. prikazane su postotne promjene ukupnog poslovanja društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine. U 2015. godini u odnosu na 2014. ukupni prihodi rastu većom brzinom nego ukupni rashodi što dovodi do povećanja dobiti za 59,72%. U 2016. godini ukupni prihodi rastu za 13,33%, ukupni rashodi za 10,79%, a dobit se povećava za 45,58%. Ukupni prihodi u 2017. u odnosu na 2016. porasli su za 33,97% dok su ukupni rashodi porasli za 35,78% zbog čega je dobiti u 2017. godini narasla za nešto manji postotak nego u prethodnim godinama. 2018. godine ukupni prihodi i ukupni rashodi rastu za 5,06%, odnosno 4,62%. Budući da su rashodi rasli gotovo jednakom stopom kao i prihodi, dobit poslovanja raste još manjom stopom nego prošle godine.

4.4. Vertikalna analiza

U nastavku se nalazi prikaz vertikalne analize bilance i računa dobiti i gubitka za razdoblje od 2014. do 2018. godine.

Grafikon 7. Vertikalna analiza bilance - aktiva

Izvor: izrada autora

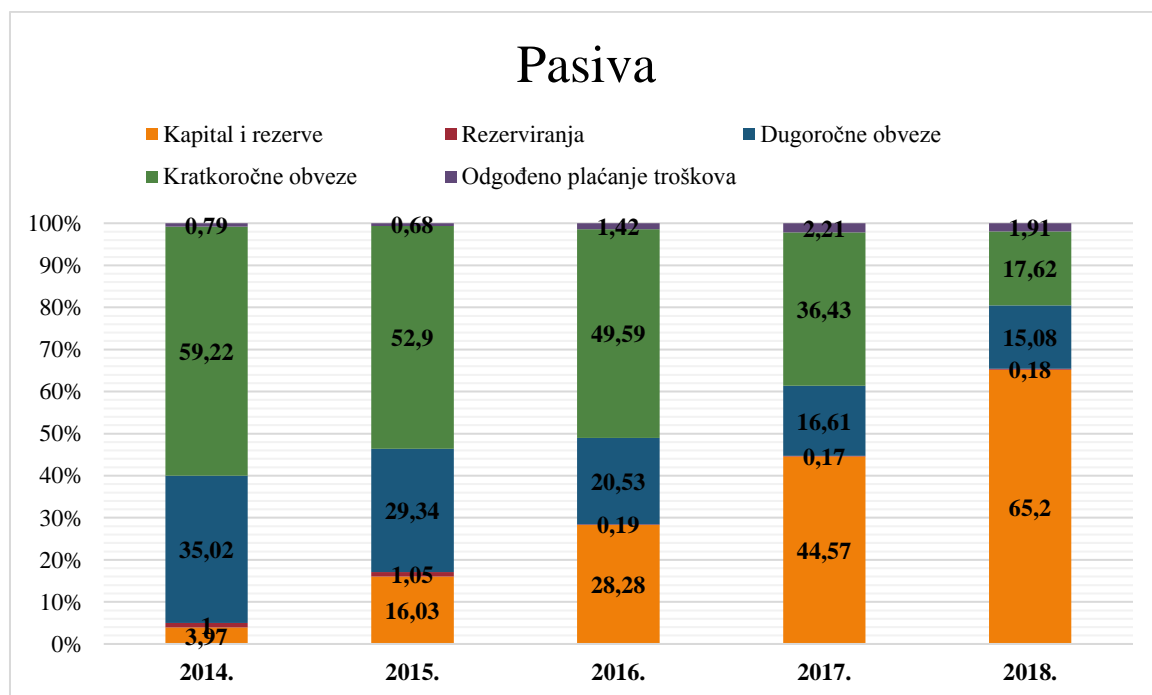
Na grafikonu 7. prikazana je vertikalna analiza aktive društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine. Na grafikonu se može vidjeti kako je u svakoj promatranoj godini veći udio dugotrajne imovine u ukupnoj aktivi, nego kratkotrajne imovine. Tijekom promatranog

razdoblja dugotrajna imovina ima tendenciju pada, dok se kratkotrajna imovina povećava. S početnih 71,93% u 2014. godini, dugotrajna imovina došla je u 2018. godini na 56,6%, a udio kratkotrajne imovine u ukupnoj aktivi s prvotnih 27,87% povećala se na 43,34% do 2018. godine.

Osim dugotrajne i kratkotrajne imovine u aktivi se mogu naći i plaćeni troškovi budućeg razdoblja. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja s prvotnih 0,2% porasli su na 0,33% u drugoj godini. U trećoj godini došlo je do laganog porasta na 0,39% nakon čega u 2017. godini dolazi do pada na 0,1%, a pad se nastavlja u 2018. te udio plaćenih troškova budućeg razdoblja u ukupnoj aktivi iznosi 0,06%.

Djelatnost kojom se društvo bavi definira strukturu imovine. Budući da ovo društvo obavlja djelatnost trgovine, u strukturi imovine trebala bi dominirati kratkotrajna imovina. Bilo bi idealno kad bi društvo imalo preko 70% kratkotrajne imovine u strukturi imovine. Kako je kod ovog društva kratkotrajna imovina manja od 50%, aktivnost društva nije zadovoljavajuća.

Grafikon 8. Vertikalna analiza bilance - pasiva

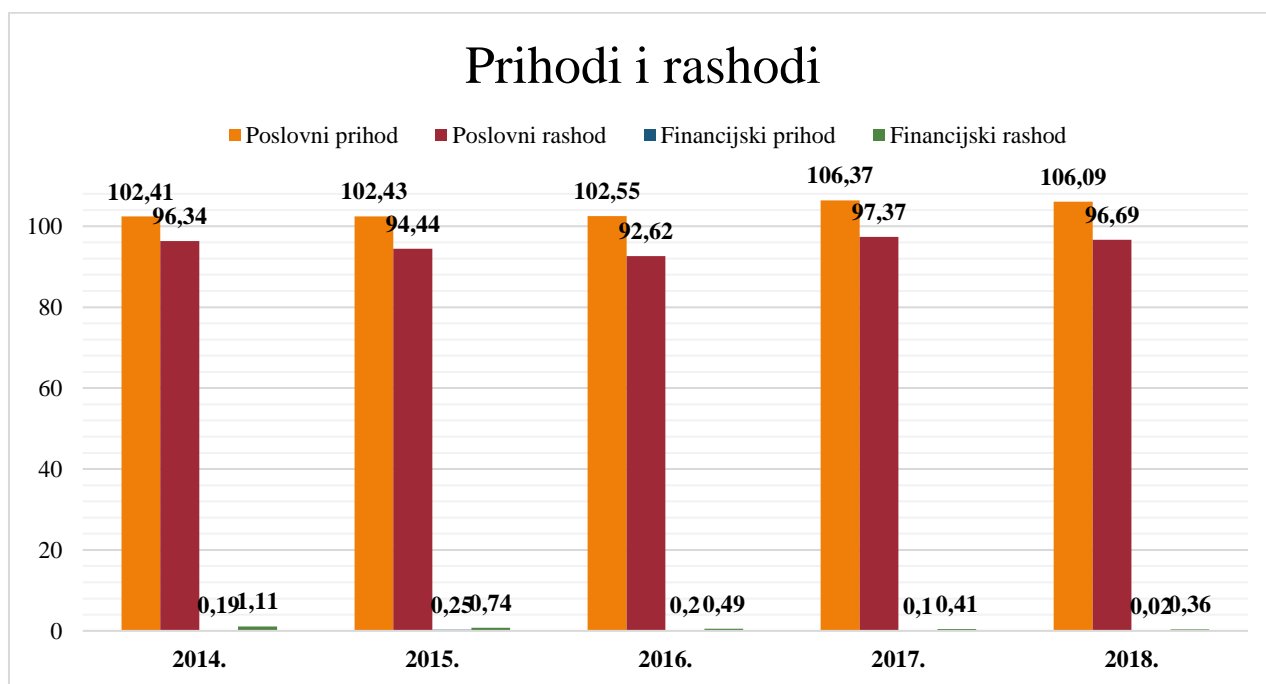

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 8. prikazana je vertikalna analiza pasive društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine. Svaka imovina ima svoje izvore financiranja. U ovom slučaju društvo koristi

kratkoročne obveze kao izvor financiranja i one čine 59,22% ukupne pasive u 2014. godini. Međutim, ono se ne namjerava oslanjati na takav oblik financiranja u dugom roku jer se iz godine u godinu smanjuje udio kratkoročnih obveza u strukturi pasive te na kraju razdoblja one se značajno smanjuju na 17,62%. Osim kratkoročnih obveza i dugoročne obveze zabilježile su pad. Početni udio od 35,02% u 2015. smanjuje se na 29,34%, da bi se u 2016. još smanjio na 20,53%. 2017. godine udio dugoročnih obveza je 16,61% te na kraju 2018. one čine 15,08% ukupne pasive. Istovremeno, povećava se kapital i rezerve. U 2014. godini on čini samo 3,97% pasive, no u 2015. dolazi do velikog povećanja pa tako čini 16,03% pasive. I u 2016. ima tendenciju rasta i rast iznosi 28,28%. Nešto manje od 50% pasive u 2017. godini sastoji se od kapitala i rezervi s tendencijom povećanja u 2018. godini, što upućuje na to da društvo ne bi trebalo imati problema sa zaduženošću.

Grafikon 9. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka – prihodi i rashodi

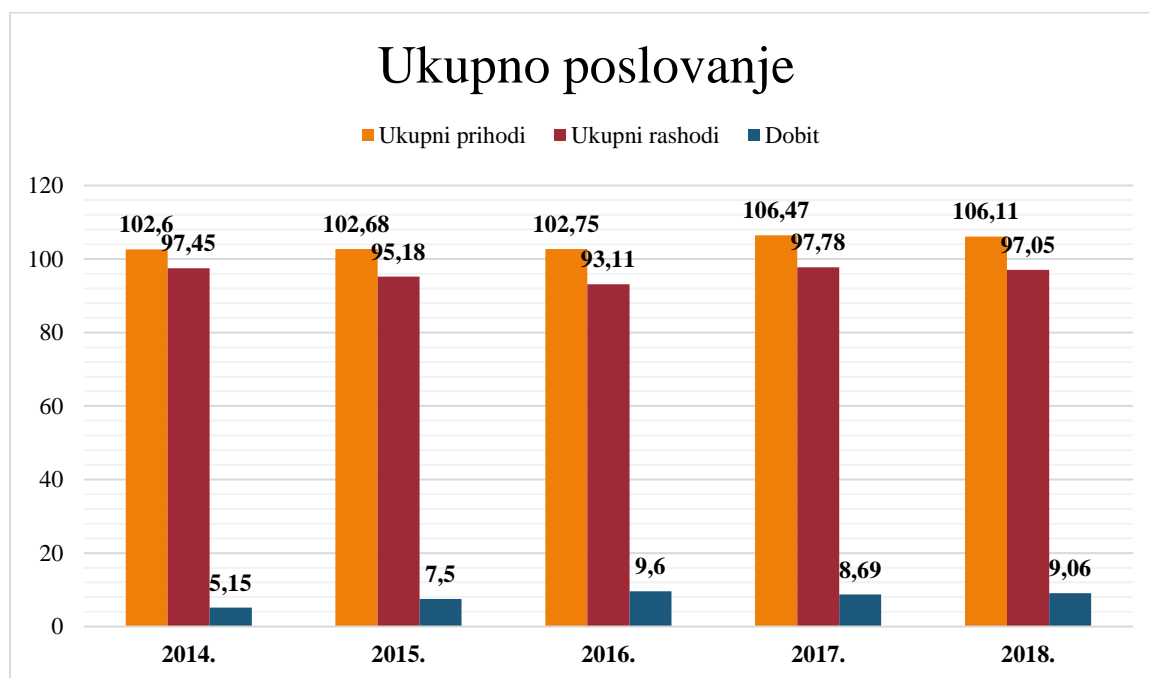

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 9. prikazana je vertikalna analiza poslovnih i financijskih prihoda i rashoda društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine. Konstrukcija prihoda i rashoda sugerira iz kojih je aktivnosti formiran poslovni rezultat. U ovom slučaju dominiraju poslovni prihodi i poslovni rashodi, što znači da financijski prihodi i financijski rashodi nemaju gotovo nikakav utjecaj na poslovni rezultat. Najveći dio poslovnih prihoda ostvaren je prodajom, a najveći dio

poslovnih rashoda čine troškovi prodane robe. Tendencija povećanja poslovnih prihoda uz istovremeno smanjenje poslovnih rashoda dovodi do povećanja ekonomičnosti prodaje. U 2017. i 2018. godini udio poslovnih rashoda povećao se više nego udio poslovnih prihoda zbog čega se ekonomičnost prodaje malo smanjuje. Budući da poduzeće sve više koristi vlastite izvore financiranja, financijski rashodi se smanjuju.

Grafikon 10. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka – ukupno poslovanje

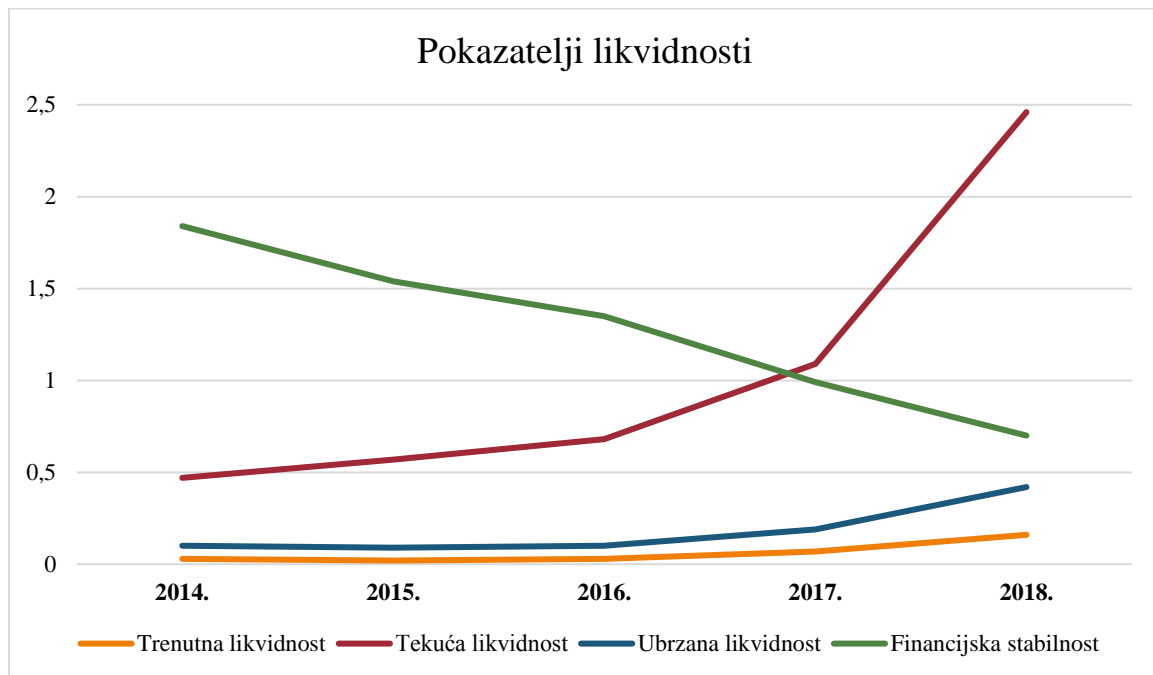
Izvor: izrada autora

Na grafikonu 10. prikazana je vertikalna analiza ukupnih prihoda i rashoda te dobiti društva Müller za razdoblje od 2014. do 2018. godine. Prve tri godine promatranog razdoblja ukupni prihodi bili su gotovo jednaki, a ukupni rashodi su se smanjivali što je dovelo do postotnog rasta dobiti. 2017. godine ukupni prihodi i ukupni rashodi rastu, no rashodi rastu većom stopom pa je dobit nešto manja nego prošle godine. 2018. godine i prihodi i rashodi se smanjuju, no rashodi se više smanjuju nego prethodne godine pa je dobit veća nego prethodne godine.

4.5. Analiza pomoću financijskih pokazatelja

Za društvo Müller koje posluje u djelatnosti trgovine, a čiji su financijski izvještaji prethodno prikazani, izračunati su financijski pokazatelji i prikazani na grafikonima.

Grafikon 11. Pokazatelji likvidnosti

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 11. prikazani su pokazatelji likvidnosti odnosno njihove promjene u razdoblju 2014.-2018. godine, a pokazatelji su: koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent tekuće likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti i koeficijent financijske stabilnosti. Koeficijent trenutne likvidnosti u 2014. godini iznosi 0,03 te kroz cijelo razdoblje ostaje gotovo jednak i tek u 2018. godini raste na 0,16 iako to i dalje nije zadovoljavajuće. Ovaj pokazatelj nije pouzdan jer ovisi o količini raspoloživog novca na dan bilance.

Koeficijent tekuće likvidnosti predstavlja odnos kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza, tj. u kojoj mjeri kratkotrajna imovina namiruje obveze. Kad je pokazatelj veći od jedan može se očekivati da će obveze biti podmirene na vrijeme. Ovaj pokazatelj kroz cijelo promatrano razdoblje ima trend rasta, ali je tek u 2017. i 2018. godini vrijednost koeficijenta zadovoljavajuća. Međutim, kako zalihe čine veći dio kratkotrajne imovine taj koeficijent ne prikazuje pravu likvidnost društva.

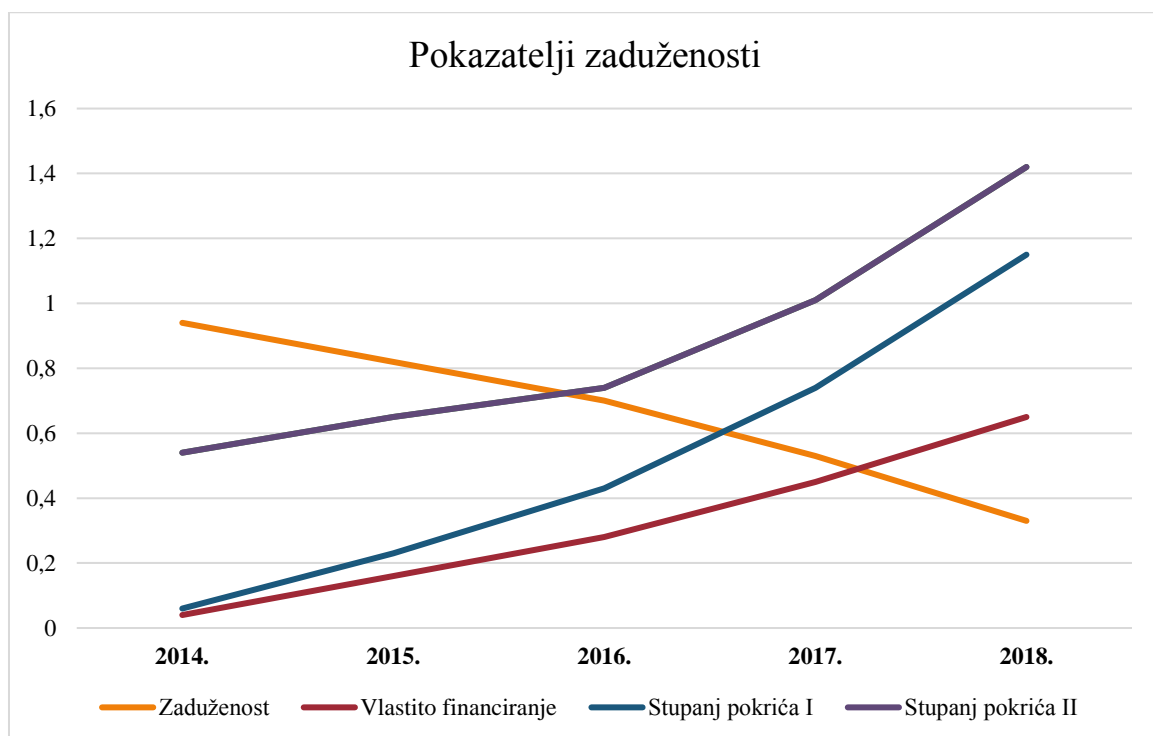
Koeficijent ubrzane likvidnosti koristi se kako bi se izračunala sposobnost društva da u što kraćem roku pribavi određenu količinu gotovog novca, zato se zalihe isključuju iz izračuna jer treba duži period da se one pretvore u novac. Prema ovom pokazatelju likvidnost poduzeća je loša jer bi pokazatelj trebao biti veći od jedan, odnosno na početku promatranog razdoblja on

iznosi 0,1, a na kraju 0,42. Razlog loše likvidnosti je što su kratkoročne obveze veće od novca i potraživanja.

Koeficijent financijske stabilnosti je jedini od pokazatelja likvidnosti koji bi trebao biti manji od jedan. U ovom slučaju njegovo smanjenje kroz razdoblje sa 1,84 na 0,7 pozitivna je tendencija. To znači da društvo povećava svoju likvidnost i stabilnost na način da sve veći dio kapitala i dugoročnih izvora financiranja koristi za kratkotrajnu imovinu, a sve manje za financiranje dugotrajne imovine.

Izračunati pokazatelji ukazuju na lošu likvidnost društva, no ona ima tendenciju rasta i iz godine u godinu je bolja. Razlog loše likvidnosti je što se kratkotrajna imovina, posebno novac i potraživanja koji su najlikvidniji oblik imovine, ne povećava dovoljnom brzinom.

Grafikon 12. Pokazatelji zaduženosti

Izvor: izrada autora

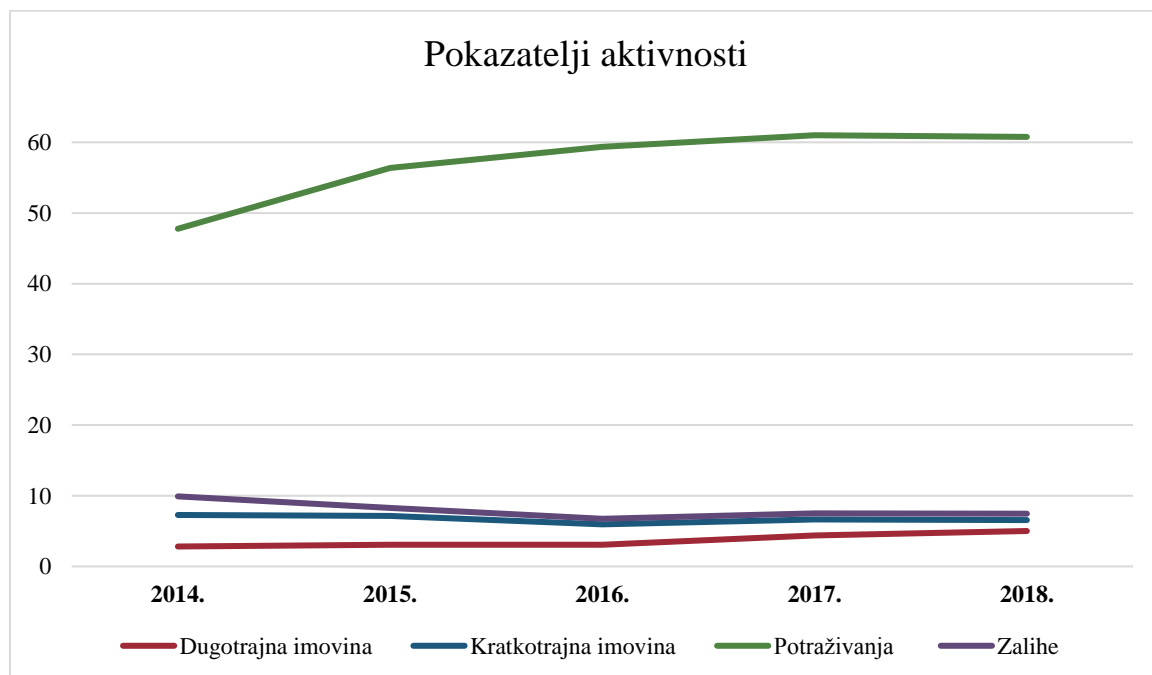
Promjene vrijednosti pokazatelja zaduženosti društva Müller za razdoblje 2014.-2018. prikazane su na grafikonu 12. Prikazani su sljedeći pokazatelji zaduženosti: koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja, stupanj pokrića I te stupanj pokrića II. Društvo Müller u 2014. godini kao izvor financiranja koristilo se čak 94% tuđim izvorima. 2015. godine

smanjuje na 82%, pad se nastavlja i u 2016., ali je 70% i dalje prevelik postotak kada je riječ o financiranju tuđim izvorima. 2017. godine zaduženost društva od 53% prihvatljiva je, no 2018. smanjile su se obveze pa samim time i zaduženost koja je sad zadovoljavajuća jer iznosi 33%.

Koeficijent vlastitog financiranja za 2014. iznosi 0,04 i vrlo je loš budući da je društvo više koristilo tuđe izvore financiranja. Situacija se poboljšala u sljedećoj godini jer koeficijent iznosi 0,16 odnosno 16%. Pozitivna tendencija nastavlja se i u 2016. kada se društvo financira iz vlastitog kapitala 28%, 2017. godine raste na 45%, te 2018. dolazi do intenzivnijeg korištenja vlastitih izvora financiranja tako da se povećalo financiranje iz vlastitog kapitala na 65%.

Stupanj pokrića I i stupanj pokrića II moraju biti veći od jedan za ostvarenje financijske stabilnosti društva. U ovom primjeru stupanj pokrića I tek u 2018. godini ima zadovoljavajuću vrijednost 1,15 dok stupanj pokrića II u 2017. iznosi 1,01, a u 2018. godini 1,42. Prema tome, društvo ostvaruje solidnu financijsku stabilnost u 2018. godini.

Grafikon 13. Pokazatelji aktivnosti

Izvor: izrada autora

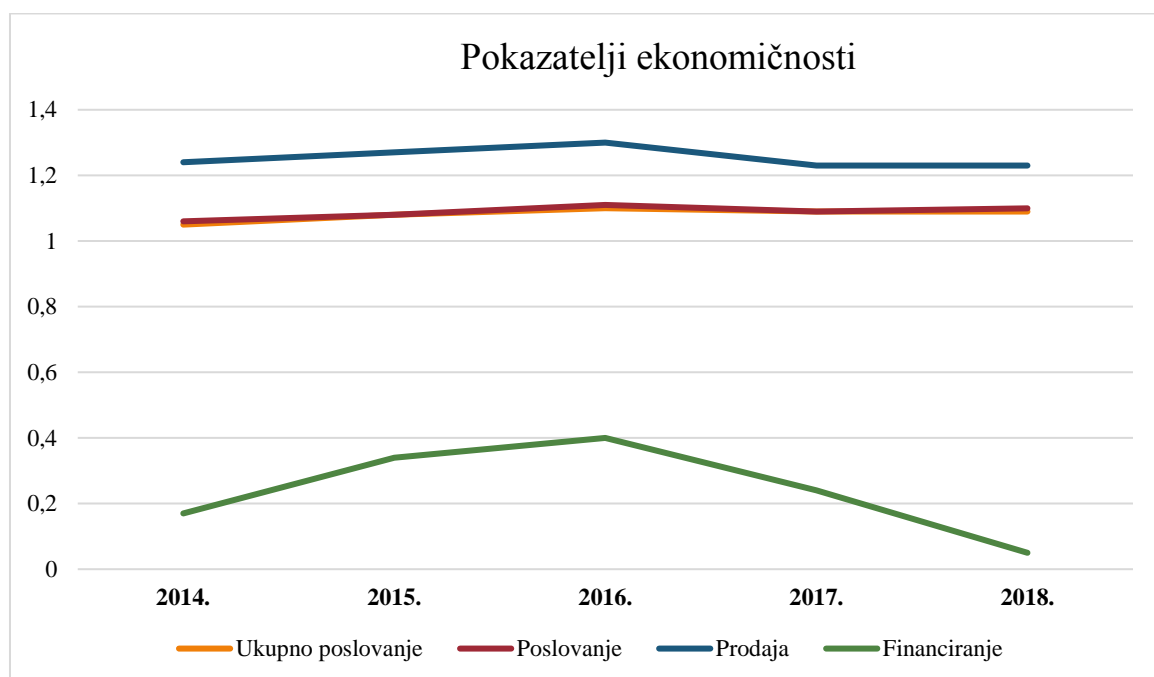
Na grafikonu 13. prikazane su tendencije pokazatelja aktivnosti društva Müller za razdoblje 2014.-2018. Prikazani su koeficijenti obrta dugotrajne imovine, kratkotrajne imovine, potraživanja i zaliha. Koeficijent obrta dugotrajne imovine prve promatrane godine iznosi 2,82,

što znači da je društvo na jednu kunu dugotrajne imovine ostvarilo 2,82 kune ukupnih prihoda. Koeficijent kroz razdoblje ostvaruje rast te 2018. godine iznosi 5,01.

Koeficijenti obrta kratkotrajne imovine i zaliha u početku iznose 7,28 odnosno 9,91 te u sljedećoj godini ostvaruju pad, da bi opet u 2017. godini ostvarili blagi rast. Na kraju analiziranog razdoblja koeficijent obrta kratkotrajne imovine iznosi 6,55 dok koeficijent obrta zaliha iznosi 7,43. Što je koeficijent obrta veći, to je trajanje obrta manje tj. u slučaju zaliha je prosječna starost zaliha manja.

Koeficijent obrta potraživanja u 2014. iznosi 47,77 što znači da društvo treba samo osam dana da naplati potraživanja. Nadalje, koeficijent se povećava svake godine pa tako 2015. iznosi 56,38, sljedeće godine 59,37, u 2017. godini 61, a 2018. koeficijent obrta potraživanja iznosi 60,78 čime se trajanje naplate potraživanja smanjilo na šest dana.

Grafikon 14. Pokazatelji ekonomičnosti

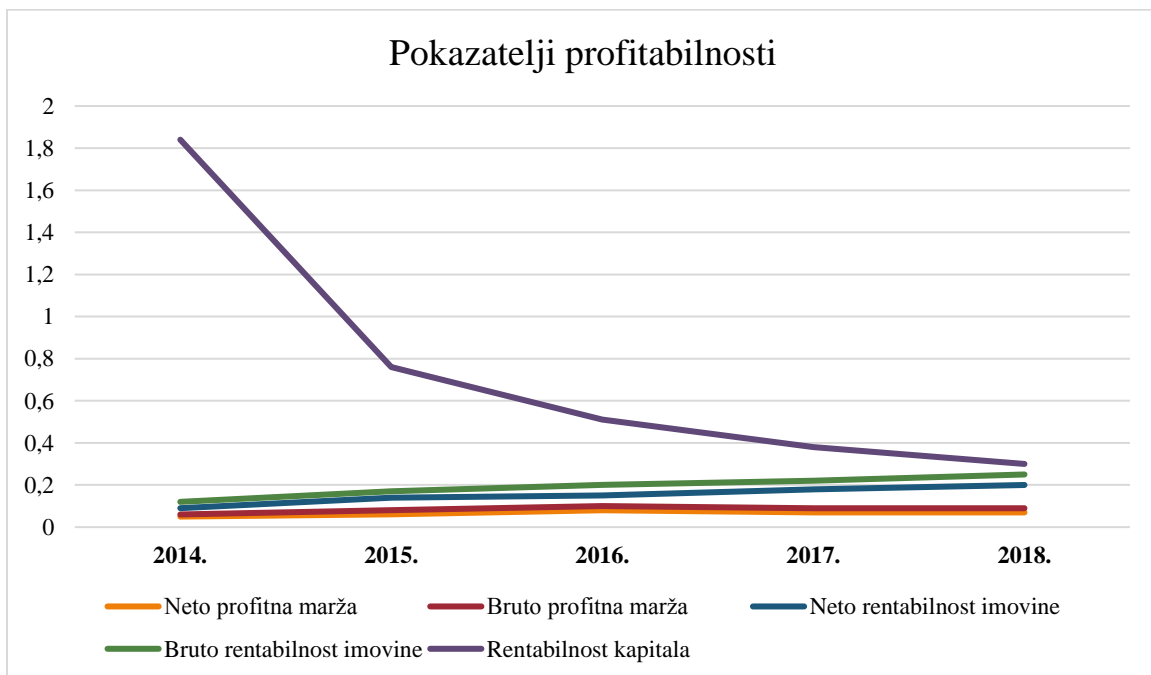
Izvor: izrada autora

Na grafikonu 14. mogu se vidjeti promjene pokazatelja ekonomičnosti društva Müller za razdoblje 2014.-2018. U kontekstu pokazatelja ekonomičnosti promatrani su pokazatelji ekonomičnosti ukupnog poslovanja, ekonomičnosti poslovanja, ekonomičnosti prodaje i ekonomičnosti financiranja. Koeficijent ukupnog poslovanja kroz razdoblje se kreće između

1,05 i 1,1 što i nije loše budući da je za pokazatelje ekonomičnosti važno je da budu veći od 1. Na grafikonu se može vidjeti da su ekonomičnost ukupnog poslovanja i ekonomičnost poslovanja gotovo jednake što upućuje na to da financijske aktivnosti imaju minimalan utjecaj na ukupni rezultat poslovanja analiziranog društva.

Ekonomičnost prodaje ima zadovoljavajući koeficijent jer je veći od 1,2. Vrijednost koeficijenta raste do 2016. godine na 1,3 te se u 2017. neznatno smanjuje na 1,23 te tako ostaje i u 2018. godini. Ekonomičnost financiranja u drugoj godini bilježi rast sa 0,17 na 0,34, a u 2016. godini još malo raste te iznosi 0,4. U 2017. i 2018. zabilježila je pad te sa 0,4 došla na 0,05 što je negativna tendencija.

Grafikon 15. Pokazatelji profitabilnosti

Izvor: izrada autora

Na grafikonu 15. prikazane su tendencije pokazatelja profitabilnosti društva Müller za razdoblje 2014.-2018. Promatrani su sljedeći pokazatelji: neto i bruto marža profita, neto i bruto rentabilnost imovine te rentabilnost vlastitog kapitala. Neto profitna marža isto kao i bruto profitna marža tijekom promatranog razdoblja ima blagi rast. Na početku promatranog razdoblja neto profitna marža iznosila je 0,05, a na kraju razdoblja 0,07 dok je bruto profitna marža na početku iznosila 0,06, a na kraju razdoblja 0,09. Ti koeficijenti pokazuju koliko

ostvarenih prihoda društvo zadržava u obliku neto dobiti uvećane za kamate, odnosno dobiti prije poreza i kamata.

Neto i bruto rentabilnost imovine također imaju tendenciju rasta. Neto rentabilnost imovine u 2014. godini iznosi 0,09, zatim sljedeće godine raste na 0,14 pa se 2016. godine povećava na 0,15, a rast nastavlja 2017. na 0,18 da bi na kraju 2018. godine iznosila 0,20. Bruto rentabilnost imovine nešto je veća od neto rentabilnosti. U 2014. vrijednost koeficijenta bruto rentabilnosti imovine iznosi 0,12, ta se vrijednost povećava kroz godine da bi na kraju u 2018. iznosila 0,25. Rast ovih koeficijenata govori da društvo ostvaruje povrat na ukupne izvore financiranja.

Rentabilnost vlastitog kapitala u prvoj godini bila je vrlo visoka, zatim je sljedeće godine došlo do pada pa je tako sa 1,84 došla na 0,76, a negativan trend nastavlja se u ostatku promatranog razdoblja te 2018. godine iznosi 0,3.

5. Zaključak

Na temelju provedenih analiza financijskih izvještaja društva Müller trgovina Zagreb d.o.o. za razdoblje od 2014. do 2018. godine može se zaključiti sljedeće:

Najveće promjene u aktivi bilance koje su uočene horizontalnom analizom dogodile su se kod stavke kratkotrajne imovine koja se u 2016. u odnosu na prošlu godinu povećala za 36,32%. Osim kod kratkotrajne imovine, znatne promjene dogodile su se i kod plaćenih troškova budućeg razdoblja. U 2015. u odnosu na 2014. godinu plaćeni troškovi budućeg razdoblja povećali su se za 70,2% pa su 2017. godine ostvarili pad od 74,4%. Najvažnije postotne promjene u pasivi bilance dogodile su se na kapitalu i rezervama kada je 2015. godine u odnosu na 2014. vrijednost kapitala porasla za 318,09% i opet sljedeće godine povećao se za 113,23% u odnosu na prethodnu godinu. Nadalje, veće promjene utvrđene su kod rezerviranja, kratkoročnih obveza i odgođenog plaćanja troškova. Rezerviranja se u 2016. godini smanjuju za 78,71%, kratkoročne obveze također se smanjuju i to u 2018. godini u odnosu na 2017. za 52,95%, a vrijednost odgođenog plaćanja troškova povećava se u 2016. godini za 153,85%, a nastavlja rasti i u 2017. godini u odnosu na prethodnu za 59,98%. Što se tiče računa dobiti i gubitka najveće promjene zabilježili su poslovni prihodi i poslovni rashodi koji rastu u 2017. u odnosu na 2016. godinu za 34,1% odnosno 35,92%. Promatranjem osnovnih indikatora društva može se primijetiti kontinuirani rast poslovnih prihoda što dokazuje da je društvo u zreloj fazi razvoja. Pad od 81,31% utvrđen je 2018. godine kod financijskih prihoda dok dobit 2015. godine raste za 73,17% u odnosu na 2014. godinu.

Dugotrajna imovina ima veći postotni udio u ukupnoj imovini nego kratkotrajna imovina. Tijekom razdoblja udio dugotrajne imovine se smanjuje sa 71,93% na 56,6% uz istovremeni rast kratkotrajne imovine sa 27,87% na 43,34%. S obzirom da se društvo bavi trgovinom, strukturu kratkotrajne imovine u najvećoj mjeri čine zalihe trgovačke robe, potraživanja i to od kupaca te sredstva u banci i blagajni. Društvo kroz analizirano razdoblje veći dio imovine financira iz dugoročnih i kratkoročnih obveza, međutim u zadnjim godinama udio obveza je smanjen i društvo se sve više financira iz vlastitog kapitala. Dugoročne obveze 2014. godine čine 35,02% ukupne pasive, a 2018. godine 15,08% dok kratkoročne obveze čine 59,22% pasive 2014. godine, a na kraju razdoblja 17,62%. Iz bilance društva vidljivo je da kapital ima tendenciju povećanja kroz cijelo promatrano razdoblje pa tako na početku razdoblja čini 3,97%, a na kraju razdoblja 65,2% ukupne pasive. Poslovni prihodi imaju veći udio od poslovnih rashoda, ali financijski rashodi imaju veći udio nego financijski prihodi što znači da društvo od

poslovnih aktivnosti ostvaruje dobit, a od finansijskih aktivnosti gubitak. Budući da su finansijske aktivnosti u apsolutnom iznosu male, nemaju značajan utjecaj na ukupno poslovanje društva. Također, može se zaključiti da ukupni prihodi rastu brže od ukupnih rashoda što dovodi do bolje profitabilnosti pa samim time je bolja i sigurnost i uspješnost poslovanja.

Nadalje, nakon analize finansijskih pokazatelja dolazi se do zaključka da analizirano društvo ima slabu likvidnost. Zaduženost koja je na početku razdoblja bila 94% sada je ispod 35% što znači da društvo ima nisku razinu zaduženosti. Poduzeće u relativno kratkom roku naplaćuje potraživanja, što je također odrednica kvalitete poslovanja. Rast koeficijenta rentabilnosti imovine sa 9,49% na 20,33% ukazuju na ostvarenje povrata na ukupne izvore financiranja, a pokazatelji ekonomičnosti koji su veći od jedan ukazuju na pozitivno poslovanje društva.

Literatura

1. Müller d.o.o. Dostupno na: <https://www.mueller.hr/> (03. kolovoza 2020.)
2. RGFİ javna objava. Dostupno na: <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/pSubjektTrazi.do> (20. srpnja 2020.)
3. Zakon o računovodstvu. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-ora%C4%8Dunovodstvu> (03. kolovoza 2020.)
4. Žager, K., et al. (2007) *Osnove računovodstva: računovodstvo za neračunovođe*. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.
5. Žager, K., et al. (2017) *Analiza financijskih izvještaja*. 3. izd. Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

Popis tablica

Tablica 1. Pokazatelji likvidnosti	9
Tablica 2. Pokazatelji zaduženosti	10
Tablica 3. Pokazatelji aktivnosti	11
Tablica 4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	11
Tablica 5. Pokazatelji profitabilnosti.....	12
Tablica 6. Pokazatelji investiranja	13
Tablica 7. Bilanca društva Müller trgovina Zagreb d.o.o. za razdoblje 2014.-2018. godine – aktiva	15
Tablica 8. Bilanca društva Müller trgovina Zagreb d.o.o. za razdoblje 2014.-2018. godine – pasiva.....	16
Tablica 9. Račun dobiti i gubitka društva Müller trgovina Zagreb d.o.o. za razdoblje 2014.- 2018. godine	17

Popis grafikona

Grafikon 1. Horizontalna analiza bilance - aktiva.....	18
Grafikon 2. Horizontalna analiza aktive - dugotrajna imovina.....	19
Grafikon 3. Horizontalna analiza aktive - kratkotrajna imovina.....	20
Grafikon 4. Horizontalna analiza bilance - pasiva	21
Grafikon 5. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka – prihodi i rashodi.....	22
Grafikon 6. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka – ukupno poslovanje.....	23
Grafikon 7. Vertikalna analiza bilance - aktiva.....	24
Grafikon 8. Vertikalna analiza bilance - pasiva	25
Grafikon 9. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka – prihodi i rashodi.....	26
Grafikon 10. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka – ukupno poslovanje.....	27
Grafikon 11. Pokazatelji likvidnosti.....	28
Grafikon 12. Pokazatelji zaduženosti.....	29
Grafikon 13. Pokazatelji aktivnosti	30
Grafikon 14. Pokazatelji ekonomičnosti	31
Grafikon 15. Pokazatelji profitabilnosti	32